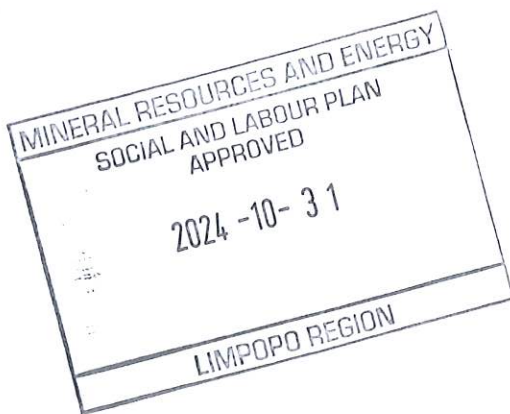

VOLSPRUIT MINING COMPANY PROPRIETARY LIMITED

**LEANO LA LEAGO LE MOŠOMO WA MOLOKO
WA BOBEDI
(2022-2026)**

SEPEDI

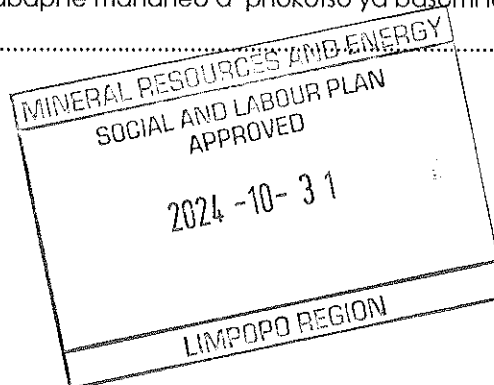

E PHETHAGATŠWA GO YA LE KA MOLAWANATAOLO 46B WA TLHABOLLO YA
MELAWANATAOLO WA DIDIRIŠWA TŠA DIMENERALE LE PETROLAMO, (WO O FETOŠITŠWEGO)

Diteng

1. MATSENO.....	5
2. KAROLO 2: MANANEO A TLHABOLLO YA BAŠOMI.....	9
3.1. Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni	10
3.2. Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto.....	13
3.3. Thuto le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo ya Ka Ntle (AET).....	15
3.4. Tlhahlo ya mošomo	16
3.5. Tlhahlo ya Mabokgoni a Moreromogolo le Tlaleletšo a Ka Ntle	17
3.5.4. Tlhahlo ya Mabokgoni a Tlaleletšo	18
3.5.5. Tlhahlo ya Moreromogolo	19
3.6. Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša	20
3.7. Leano la Tlhatlošo Mošomong.....	21
3.8. Leano la Bohlhali	25
3.9. Leano la Pasari le Tlhahlomošomo	27
3.10. Lenaneo la Tekatekanyo ya Thwalo ya Bašomi.....	30
4. KAROLO 3: MANANEO A TEKATEKANYO YA THWALO YA BAŠOMI.....	34
4.5. Mešomomegolo ya Ikonomi	36
4.6. Tlhabollo ya didirišwa, Phedišo ya mohlako, le go hlola diprojeke tša tlhokomelo ya maphelo, Molawana wa 46 (c) (iii):	36
4.8. Projeke ya Selegae ya Tlhabollo ya tša Ikonomi	39
4.9. DINTLO LE MAEMO A BOPHELO.....	41
4.10. Lenaneo la Tlhokomelo ya tša Maphelo le Phepo	42
5. KAROLO 4. LENANEO LA TAOLO YA PHOKOTŠO LE PHEDIŠO YA MEŠOMO YA BAŠOMI.....	43
5.1. Go Hloma Foramo ya Bokamoso	43
5.2. Mokgwa wa Tšhireletšo ya Mešomo le Go Hlokomela Go se ame Gampe Palo ya Bašomi.....	43
5.3. Mekgwa ya Tharollo le Mananeo a Tšhireletšo ya Mešomo Fao Phedišo ya Mešomo e ka se Kego ya Efogwa.....	45
5.4. Mekgwa ya Kaonafatšo ya Kamego ya Setšhaba le Ikonomi ya Batho, Mafelo le Maemo a Ikonomi fao Tahlegelo ya Mešomo goba go Tswalelwa ga Volspruit Go Netefadišwego	46
6. KAROLO 5: KABO YA MAŠELENG	47
7. KAROLO 6: BOITLAMO	50

Lenaneo 1: Dikhutsofatšo.....	5
Lenaneo 2: Tshedimošo ya ketapele	8
Lenaneo 3: Kakanyetšo ya palo ya bašomi.....	11
Lenaneo 4: Fomo ya Q, Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto.....	14
Lenaneo 5: Kobamelo ya Molao wa Tlhabollo ya Mabokgoni	16
Lenaneo 6: Go Bala le Go Ngwalwa gammogo le Dipalo – Ka Ntle.....	16
Lenaneo 7: Tliahlo ya Mošomo - Ya Kantle (18.2).....	18
Lenaneo 8: Tliahlo ya Ka Ntle ya Mabokgoni a Tlaleletšo.....	20
Lenaneo 9: Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša	22
Lenaneo 10: Boikgafelo bja Leano la Tlhatlošo Mošomong	24
Lenaneo 11: Boikgafelo bja phetheagatšo ya leano la bohlahli	27
Lenaneo 12: Dinapo tša Bohlahli	28
Lenaneo 13: Lenaneo la Pasari ya Ka Ntle	30
Lenaneo 14: Tshedimošo ya Dipharologantšho (Fomo ya S).....	33
Lenaneo 15: Dinapo tša Tšwetšopele ya Tekatekano Mošomong	34
Lenaneo 16: Tshedimošo ya setšhaba le tikologo	36
Lenaneo 17: Dinyakwa tša tikologo ka go latelana ga tšona go ya le ka bohlokwa	37
Lenaneo 18: Projeke 1 ya Skimi sa Meetse a Tlaleletšo.....	40
Lenaneo 19: Kakaretšo ya kabo ya mašeleng go dilo tša bohlokwa tša Volspruit SLP.....	48
Lenaneo 20: Kakaretšo ya Ditekanyetšo tša Mašeleng a Tlhabollo ya Bašomi.....	49
Lenaneo 21: Kakaretšo ya Kabo ya Mašeleng a Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae.....	49
Lenaneo 22: Kakaretšo ya kabo ya mašeleng mabapi le mananeo a phokotšo ya bašomi le phetšišo ya mešomo.....	50

DIKHUTSOFATŠO

Lenaneo 1: Dikhutsofatšo

Khutsofatšo	Tihalošo
AET	Adult Basic Education Training
DOL	Department of Labour
DMRE	Department of Mineral Resources and Energy
DWS	Department of Water and Sanitation
HDSA	Historically Disadvantaged South African
HRD	Human Resources Development
IDP	Integrated Development Plans
LED	Local Economic Development
LRA	Labour Relations Act
MLM	Mogalakwena Local Municipality
MPRDA	Mineral and Petroleum Resource Development Act
MQA	Mining Qualifications Authority
NDP	National Development Plans
SDF	Skills Development Facilitator
SLP	Social and Labour Plan
WSP	Workplace Skills Plan

1. MATSENO

Volspruit Mining Company Proprietary Limited ("**Volspruit**") ke mong wa Tokelo ya tša Moepo ye e filwego go ya le ka Molao wa tša Tlhabollo ya Ditšweletšwa tša Dimenerale le Petrolamo (Mineral and Petroleum Resources Development Act, 2002 ("**MPRDA**")) ye hlogo ya yona e rego "Department of Mineral Resources and Energy" ("**DMRE**") le nomoro ya referentshe ya LP30/5/1/1/27/10068PR ("**The Volspruit Mining Right**").

Ka morago ga dipoledišano magareng ga DMRE le Volspruit, DMRE e tišeditše gore mohuta wa bobedi wa SLP o tlo romelwa gore o šetšwe le go fetišwa, bjalo ka ge go hlalošitšwe go MPRDA ge e balwa le Melawana ya Tlhabollo ya Ditšweletšwa tša Dimenerale le Petrolamo, 2004 ("**MPRD Regulations**")

Volspruit ga se ya kgona go thoma ka mešomo ya yona ya tša moepo ka lebaka la maemo a tša ikonomi lefaseng ka bophara, ditheko tša fase tša ditšhipi, le ditumelelo tše dingwe tša bohlokwa tša tlaleletšo tše di sego tša fiwa. Se se amile gampe le go ditela maano a Volspruit a go thoma ka mešomo ya yona ya tša moepo ka fase ga nako ye e laeditšwego. Ka fao, Volspruit e rometše kgopelo ya katološo ya go thoma ka mešomo yeo.

Masepala wa Selegae wa Mogalakwena o laeditše gore go na le tlhokego ye kgolo ya tšhoganetšo ya go šogana le bothata bja tlhokego ya meetse lefelong leo. Masepala wa Selegae wa Mogalakwena le Kgoro ya Meetse le Kelelatšhila ("**DWS**"), ka go šomišana le Sehlopha sa Tšhoganetšo sa Tona ya Bosetšhaba ("**NRRTT**"), di kgopetše Volspruit gore e thuše ka kabo ya meetse Masepaleng wa Selegae wa Mogalakwenago, gore a fihle toropong ya Mokopane. Masepala wa Selegae wa Mogalakwena o rometše kgopelo ya mohuta wo le go Grasvally Chrome Mine Proprietary Limited ("**Grasvally**"). Ka go realo, projeke ye e tlo phethagatšwa ka tšhomišana magareng ga Volspruit le Grasvally bjalo ka projeke ya Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae ("**LED**").

Mohuta wo wa bobedi wa SLP, wa go amana le Tokelo ya tša Moepo ya Volspruit, o romelwa go ya le ka Molawanataolo 46B(a) wa Melawanataolo ya MPRD.

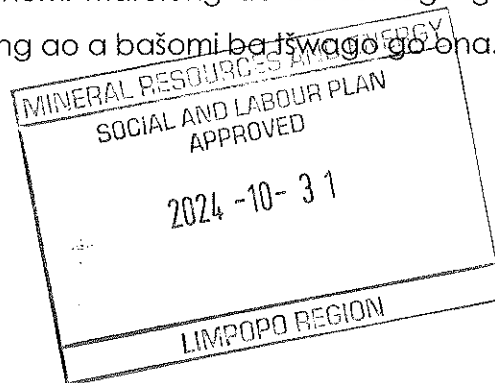
Molawanataolo 46B(a) wa Melawanataolo ya MPRD e hlaloša ka mo go latelago:

"Tekolo ya Leano la tša Leago le Mošomo.-(a) Leano la tša Leago le Mošomo leo le dirilwego le Molaodi wa Selete le go fetišwa ke Tona la go fana ka tokelo ya tša moepo le swanetše go lekolwa ka morago ga mengwaga ye mehlano ye mengwe le ye mengwe ya tumelelo yeo. Ge go lekolwa Leano la tša Leago le Mošomo, Tona o swanetše go šetša:

- gore mong tokelo ya tša moepo o obamela gakaakang Leano la tša Leago le Mošomo leo le fetišitšwego.
- tekolo ya dipego tša ngwaga go ya le ka molawanataolo 45 wa maele, ditshwayoswayo, le dipego go tšwa go mong tokelo ya tša moepo, setšhaba seo moepo o lego kgauswi le sona gammogo le batho bao ba nago le kgahlego le bao ba amegago.
- diphetogo tša dinyakwa tše bohlokwa tša setšhaba seo moepo o lego kgauswi le sona go ya le ka Maano a Tlhabollo ye e Kopantšwego."

Dinepo tša mohuta wo wa bobedi wa SLP, go ya le ka fao di hlalošwago go Molawanataolo 41, ke go:

- hlatloša tša mešomo le go tšwetša pele maemo a tša leago le ekonomi a Mafrika Borwa ka moka;
- go tšea karolo mpshafatšong ya intasteri ya tša moepo; le
- netefatša gore beng ba ditokelo tša moepo ba tšea karolo ya tlhabollo ya tša leago le ekonomi mafelong ao ba šomago go ona gammogo tša bošomi mafelong ao a bašomi ba tšwago go ona.

KAROLO 1: KETAPELE

Lenaneo 2: Tshedimošo ya Ketapele

Leina la Khamphane	Volspruit Mining Company Proprietary Limited
Leina la moepo	Volspruit Mine
Aterese ya bodulo	Ground Floor, Cycad House, Building 17, Constantia Park Cnr Hendrik Potgieter Road and 14 th Avenue Weltevreden Park, Gauteng
Aterese ya poso	PO Box 976, Florida Hills, 1716
Nomoro ya mogala	(011) 673 1171
Nomoro ya fekse	(011) 673 0365
Lefelo la moepo	Projeke ye e hwetšagala Masepaleng wa Selegae wa Mogalakwena, projeke ye e hwetšagala dikarolong tša polase ya Volspruit 326 KR, tšeo e lego 1, 2, 5, 7, le 8 gammogo le karolo 2 ye e šetšego ya polase ya Zoetveld 294 KR. Noka ya Nyl e hlola mollwane ka borwa bja lefelo la bošomelo.
Ditšweletšwa	Sehlopha sa Polathinamo sa Ditšhipi (Platinum Group Metals (PGMs)), Gauta, Koporo, Nikhele, Kroumu le ditšweletša tše dingwe ka moka tša go amana le Dimenerale le Ditšhipi
Sebaka sa moepo	Mengwaga ye 20
Ngwaga wa ditšhelete	30 Ngwatobošego
Motheo yo a rwelego maikarabelo	Albert Jordaan
Tikologo ya botšo bja bašomi (setšhaba se moepo o lego go sona le mafelo ao bašomi ba tšwago gona).	Profentsheng ya Limpopo, Masepaleng wa Selete wa Waterberg, Masepala wa Selegae wa Mogalakwena.

2024-10-31

8

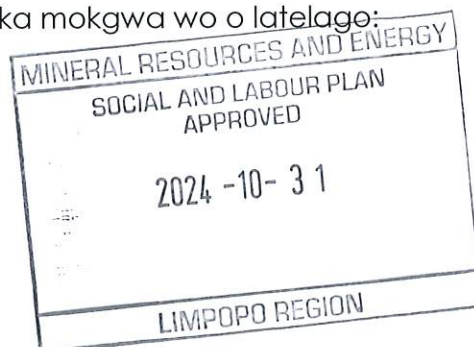
2. KAROLO 2: MANANEO A TLHABOLLO YA BAŠOMI

Moreromogolo wa Lenaneo la gagwe la Tlhabollo ya Bašomi ("HRDP") ke phethagatša mpshafatšo le maatlafatšo ya bašomi, kudu ka go šetša Maafrika Borwa ao a Hlokilago Menyetla go ya ka Histori ("HDSA") gore a hwetša maemo a godingwana a mošomo go ya le ka dipeakanyo tša mokgatlo. Karolo ye e tla hlaloša ka botlalo HRDP ya Volspruit bjale ka ge go hlokega go ya le ka Karolo 46 (b) ya Melawanataolo ya MPRD.

Morero wa HRDP e tla ba go netefatša gore go tšewa matsapa a go abelana ka tlhahlo ye e tšwelago pele ya maleba go bašomi ba Moepo wa Volspruit. Lenaneo le le akaretša go netefatša gore bašomi ka moka, borakotraka le baeti ba na le maswanedi a go ba moepong. DiHRDP di tlo beakanywa ke rakotraka go godiša tšweletšo ya mošomo ka bašomi ba Volspruit. Go feta fao, borakotraka ka moka ba moepo ba tlo swanelwa ke go obamela maemo a diHRDP tša Volspruit. Lenaneo le le tlo akaretša:

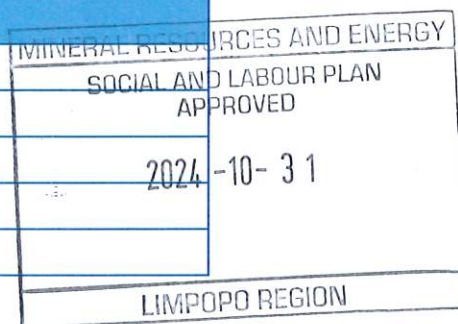
- go beakanya Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni;
- go hloma leano la tšwelopele ya tlhatlošo ya bašomi mošomong;
- go beakanya leano la thutelamošomo le pasari
- go beakanya Leano la Bohlhli; le go beakanya Lenaneo la semolao la Tekatekanyo ya Thwalo ya Bašomi.

Mananeo ka botlalo a maamong a gore a feleletšwe mabapi le dikarolo tše di hlalošitšwego ka godimo go ya le ka leano legolo la lebaka le letelele la tša kgwebo la Volspruit. Leano la bofelo la HRDP le maano a mangwe ao a amanago le lona a tlo romela go ba tša taolo bao ba swanelšego gomme a phethagatšwa ka fase ga dikgwedi tše tharo ka morago ga go thwalwa ga bašomi. Ka morago ga ge mešongwana ya moepo ya go dira letseno e thomile, go letetšwe gore peakanyo ya sehlopha sa bašomi e tla beakanywa ka mokgwa wo o latelago:

Lenaneo 3: Kakanyetšo ya palo ya bašomi

Tihalošo ya Letšema la Bašomi	Palo ya Bašomi	Phesente
Palomoka ya Bašomi	367	100%
Banna	331	90%
Basadi	36	10%
Banna ba HDSA	228	62%
Basadi ba HDSA	36	10%

3.1. Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni

3.1.1 Morero wa Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni ke go hlabolla mabokgoni a bašomi ka go beakanya motheo wa mabokgoni ao a hlokegago gore Volspruit e fihlelele maano le merero ya yona ya tša kgwebo. Se se akaretša tlhabollo ye e šomago ya bašomi, go akaretša peakanyo ya tša mošomo le go dula ba itekola ka go ipapetša ka tša mošomo le dithaka tša bona gore ba kaonafale, gammogo le gata ka mošito o tee le melao ya bjale ya theramelao.

3.1.2 Merero ya tlhabollo ya mabokgoni e akaretša:

- go hlabolla le go godiša talente ye e lego gona ka maikemišetšo a go fihlelela dinyakwa tša bjale le tša nako ye e tšago tša mošomo ka go šetša kudu **mpshafatšo** le phošollo ya mekgwa ya kgale ya mošomo;
- go hloma seboka sa bašomi ba go ba le mabokgoni ao a tla thušago go tlatša **dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša** tša Khamphane gammogo le dinyakwa tša mpshafatšo;
- go kgontšha bašomi ba baswa mošomong gore ba hwetše **maitemogelo a tša mošomo ao a nyakegago**;
- go kaonafatša **boleng bja maphelo** a bašomi; le
- go aba menyetla ya **mabokgoni a motheo ebile a bohlokwa** ya go kaonafatša le go godiša bokgoni bja bašomi go ya le ka maikarabelo a bona.

3.1.3. Volspruit e tlo beakanya le go phethagatša Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni leo le šetšago phetišetšo ya mabokgoni go bašomi, ka maikemišetšo a go godiša bokgoni bja bona intastering ya tša moepo, le go ba tlabakela ka mabokgoni a mangwe a go tšwetša pele tša mešomo ya bona le ge moepo

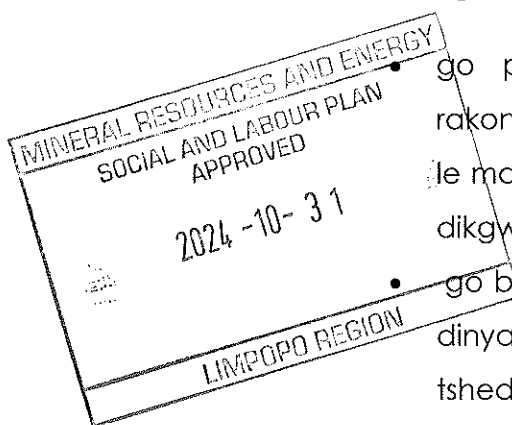
o tswaletšwe. Palo ya batho, maemo a mabokgoni le mehuta ya mabokgoni yeo e nyakegago go ya le ka mošomo wa Volspruit a hlalošitšwe ka go Fomo ya Q ya Lemetletšo. Fomo ya Q e theilwe godimo ga maemo le mabokgoni ao a hlathilwego ke moepo ebile go ka hlokega gore a fetošwe ka morago ga ge go feditšwe ka lenaneo la go thwala. Fomo ya Q e tlo beakanywa leswa le go romelwa ngwaga ka ngwaga gore diphetogo tša letšema di bonagale gomme diphetogo tše di tlo akaretšwa go SLP ka morago ga ge dipalopalo tša maleba di hwetšagala.

3.1.4. Tlhabollo ya mabokgoni ka fase ga Volspruit e tlo fihlelelwa ka go šomiša magato ao a latelago:

3.1.4.1. Motheo wa mabokgoni a bašomi /tekolo ya ditiro tša mošomo

3.1.4.1.1. Motheo wa mabokgoni le nyakišišo ya ditiro tša mošomo go bašomi ka moka di tlo direlwa Volspruit ka fase ga kgwedi ka morago ga go thwalwa ga letšema la rakontraka, gomme dipolelo tša gona di tlo romelwa go DMRE.

3.1.4.1.2. Nyakišišo ye e tlo dira gore go kgonege go kgoboketša tshedimošo mabapi le dika tša bašomi le bafepša ba bona, le go hlatha mabokgoni a bona a bjale, dinyakwa, dikgoba, le ditiro tša bona tša mešomo. Nyakišišo e tlo šetša go hlatha menyetla ye e ka bago gona go Volspruit mabapi le tlhabollo ya mabokgoni le maanotšhomo a tlhabollo a go swarelela. Se se tlo dirwa ka mokgwa wa:

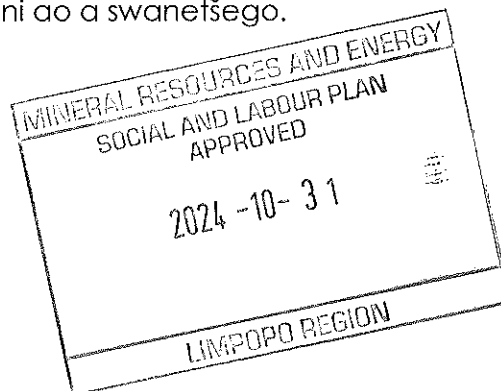

go phethagatša dinyakišišo go bašomi ka moka ba rakontraka. Se se tlo dirwa ka mokgwa wa diphataganong le motho ka o tee, gomme go tla tšea lebaka la tekanyo ya dikgwedi tše 2 gore go fetšwe; le

go bolokela tshedimošo ye e hweditšwego ka mokgwa wa dinyakišišo go sešego sa tshedimošo. Sešego se sa tshedimošo ke sona se tla hlalago leano la go beakanya ga maanotšhomo a tlhabollo ya go swarelela, tlhabollo ya tša mošomo le tlhahlo ya mabokgoni.

3.1.4.2. Maemo a tša thuto ya bašomi

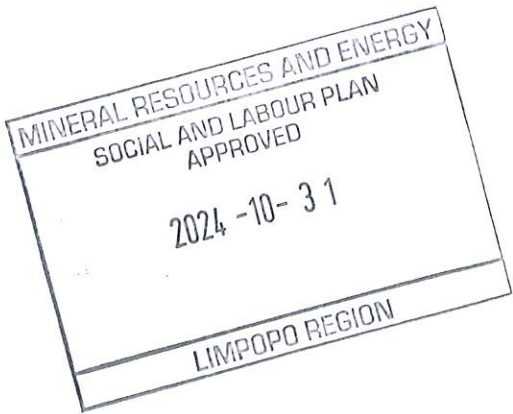
- 3.1.4.2.1. Volspruit e tlo thuša ka kaonafatšo ya motheo wa tlhabollo ya mabokgoni ka go godiša kelo ya go bala le go ngwala gammogo le go kgatha tema go Thuto ya Motheo le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo ya Ka Ntle ("AET"). Go tlo ba le tekanyo ye itšego ya mošomo wa go se hloke mabokgoni ka ge bašomi ba letetšwe go ba le maemo a mabokgoni a go bala le go ngwala ao a lego ka godimo ga Legato 4 la AET. Volspruit e tlo oketša bokgathatema ba diHDSA mananeong a tšona ka go hlohleletša bašomi bao ba nago le kgahlego gore ba kgathe tema, ka maikemišetšo a go leka go hlatloša mokgwa wa go kaonafatša mabokgoni a AET le bokgoni go bašomi.
- 3.1.4.2.2. Lenaneo 2 le fana ka dintlha tša boingwadišo bja SETA tše di nyakegago mabapi le kobamelo ya taolo ya dinyakwa tša tlhabollo ya mabokgoni ao a swanetšego.

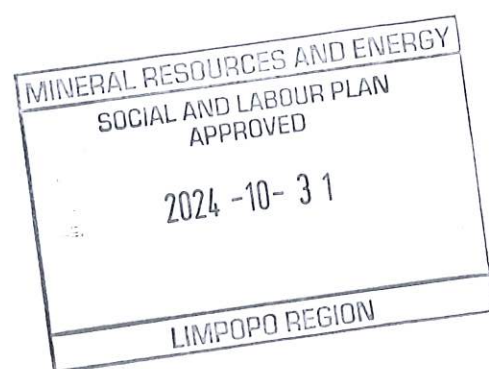
3.2. Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto

Lenaneo 4: Fomo ya Q

			Banna				Basadi	
SEHLOPHA	LEGATO LA NQF	LENANEO LA KGALE	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	Moafrika	Mokha
Thuto le Tlhahlo ya Kakaretšo (GET)	1	Ba Hloka Thuto/Maemo a Thuto ga a Tsebje	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 0 / Pele	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 1 / Sub A	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 2 / Sub B	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 3 / Std 1 / AET 1	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 4 Std 2	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 5 / Std 3 / AET 2	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 6 / Std 4	0	0	0	0	0	0
		Kreiti ya 7 / Std 5 / AET 3	3	0	0	0	1	0
		Kreiti ya 8 / Std 6	0	0	0	0	0	0

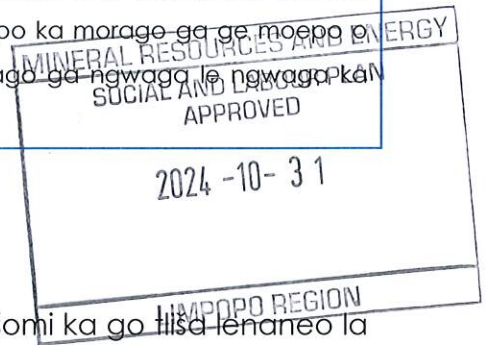

			Kreiti ya 9 / Std 7 / AET 4	2	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2
Thuto le Tlhahlo ya Tlalelešo (FET)	2		Kreiti ya 10 / Std 8 / N1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3		Kreiti ya 11 / Std 9 / N2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4		Kreiti ya 12 / Std 10 / N3	162	1	10	85	9	0	3	6	258	18	
Thuto le Tlhahlo ya Godimo (HET)	5		Diploma / Ditfikeiti	23	1	5	9	4	0	0	5	38	9	
	6		Tikri ya mathomo / tiploma ya godimo	13	0	4	7	3	0	0	2	24	5	
	7		Tikri ya onase/Tikri ya masetase	3	0	0	2	1	0	0	0	5	1	
	8		Tikri ya bongaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	PALOMOKA			206	2	19	103	20	0	3	13	330	36	

Lenaneo 5: Kobamelo ya Molao wa Tlhabollo ya Mabokgoni

Tshedimošo ye e Nyakegago ya SETA	Dintlha tša SETA
Leina la SETA:	Volspruit e ikemišeditše go ingwadiša le SETA ya maleba ka morago ga ge e thomile ka mešomo ya yona ya tša moepo.
Nomoro ya Boingwadišo le SETA ye e swanetšego:	Nomoro ya boingwadišo e tlo abiwa ka morago ga ge Volspruit e kgonne go ingwadiša le SETA.
Mosepediši wa Tlhabollo ya Mabokgoni:	Mosepediši wa Tlhabollo ya Mabokgoni o tlo thwalwa ngwageng wa mathomo wa go šoma ebile di tlo romelwa go Balaodi ba Mangwalo a Dithuto tša Moepo.
Bohlatse bja thomelo ya Leano la Mabokgoni a Letšema le letšatšikgwe di la Thomelo	Leano la Mabokgoni a Mošomo le tlo romelwa go Bolaodi bja Mnagwalo a tša Moepo ka morago ga ge moepo o thomile go šoma ka morago ga ngwaga le ngwaga ka ngwaga go tloga fao.

3.3. Thuto le Tlhablo ya Batho ba Bagolo ya Ka Ntle (AET)

3.2.1. Volspruit e tlo kaonafatša maemo a tša thuto a bašomi ka go tšisa lenaneo la AET ka mokgwa wo o latelago:

- Volspruit etlo phethagatša mananeo a AET go tlabakela bašomi ka mabokgoni a motheo a go bala le go ngwala le a mabophelo; gomme se se tla oketša dibaka tša bona tša go fihlelela maemo a mabotse a go phela a go swarelela.
- dithuto ka moka tšeo di tlo rutwago di tlo thoma Legatong 1 go fihlela go Legato 4, go nefetatša gore maemo a go bala le go ngwala a a fihlelelwa. Lenaneo la AET le tlo beakanywa ka mokgwa wo e lego gore go tla hlola kwešišo ye e kaonafadišwego ya mareo le ditshepedišo tša moepo.
- Lenaneo la AET leo le tlo abelwago ke Volspruit le tla be le theilwe godimo ga maemo ao a beakantšwego ke Bolaodi bja Mangwalo a tša Moepo ("**MQA**"). Legato 1 le tlo akaretša Go Bala le Go Ngwala Polelo le Boikgokaganyo; le Tsebo ya Dipalo. Legato 2 le tlo tšwela pele le dithuto go tloga Legatong eupša le tlo akaretša karolo ye nngwe ya thuto legatong le. Legatong la 3, barutwana ba tlo dira dikarolo tša thuto tše nne. Legato 4 le tlo netefatša gore barutwana ba fihleletše maemo a go ithuta le go kgona go phethagatša mabokgoni

ao a fihleletšwego ka lenaneo la AET ka magaeng le lefelong la mošomo wa bona.

- Volspruit e tlo aba le dinepo tša AET mabapi le setšhaba. Dinepo tša AET tšeo Volspruit e ratago go di fihlelela mengwageng ye mehlano ye e tlogo di filwe lenaneong la ka fase. Dipalo tša ka fase ke dikakanyetšo tša maemo a go bala le go ngwala gammogo le dinyakwa tša AET. Go na le tetelo ya gore go ka no se be le bašomi bao ba nyakago tlhahlo ya AET. Dipalo tše di tlo fetošwa le go akaretšwa pegong ya WSP ka morago ga go thoma ka tša moepo.

Lenaneo 6: Moloko wa Bobedi wa SLP mabapi le Go Bala le Go Ngwalwa gammogo le Dipalo – Ka Ntle

Maemo AET	Dinepo le Nako ya Phethagatšo					Palomoka ya tekanyetšo ya mašeleng
	2022	2023	2024	2025	2026	
AET 1	1		1			3
AET 2	1	1	1			3
AET 3	1	1	1	1		4
AET 4	1	1		1	1	4
Palomoka	4	4	3	2	1	14
Tekanyetšo ya mašeleng	R98 000	R98 000	R49 000	R98 000	R98 000	R441 000

3.4. Tlhahlo ya mošomo

3.4.1. Morero wa tlhahlo ya mošomo ke go tlabakela maloko a setšhaba ka mabokgoni gore ba hwetše sethifikeiti sa mošomo le go ba thuša gore ba phethagatše maikarabelo a bona gabotse. Seo se ka ba dumelela gore ba hlatlošetšwe maemong a mangwe ao a ka bago gona mo Volspruit ge go hlokega. Volspruit e tlo abelana ka tlhahlo ya ka ntle ya mošomo mafapheng ao a sepedišanago le tša mošomo wa yona le go hlabolla maloko a setšhaba gore ba be le mabokgoni ao a kaonafadišwego a go sepedišana le tša mošomo wa yona.

3.4.2. Morero wa lenaneo la tlhahlo ya mošomo ya 18.2 ke go šetša tlhabollo ya mabokgoni go tlabakela baswa bao ba sa šomego ka mabokgoni ao a ka fetišetšwago go bona gore ba kgone go hwetša mešomo. Go tlo dirwa matsapa a go fihlelela kelo ya 80/20 ya bokgathatema bja HDSA lenaneong la tlhahlo ya mošomo, fao go tla šetšwago go thwala basadi lenaneong la tlhahlo ya mošomo go tša bointšinare.

3.4.3. Mananeo a itšego a Tlhahlo ya mošomo ao a abelwago a theilwe godimo ga dinywakwa tša mabokgoni a tša Moepo (go ya le ka WSP, Dikgoba tše go Lego Boima go di Tlatša gammogo le leano la tša mošomo) gammogo le tlhokego ye e letetšwego ya mabokgoni intasering ya tša moepo mengwageng ye mehlano (5) ye e tlogo (go ya le ka Tekolo ya Mabokgoni ya MQA). Karolo 102 ya maleba ya ditlhahlo tša mošomo tša ka gare tša 18.1 di tlo beakanywa ka morago ga ge go tšeerwe sephetho sa go tšwela pele ka morero wa go thwala .

3.4.4. Lenaneo la ka fase le laetša leano la phethagatšo mabapi le Mananeo a Tlhahlo ya Mošomo ya Ka Ntle ya Volspruit.

Lenaneo 7: Dinepo tša Tlhahlo ya Mošomo ya Moloko wa Bobedi – Ya Ka Ntle (18.2)

Lenaneo la Tlhahlo ya Mošomo	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka ya Mašelang
Ramohlagase	1					1
Poelamekhara						1
Batšweletši/badiriši ba Metšhene			1			1
Makheneke wa tesele				1	1	1
Palomoka	1	1 +(1 con't)	1+(2 con't)	1+(2 con't)	1 +2 (con't)	5
Tekanyetšo ya mašelang	R191 000	R191 000	R369 200	R491 200	R361 200	R1 603 600

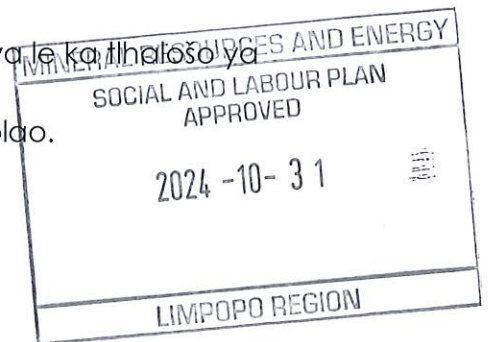
3.5. Tlhahlo ya Mabokgoni a Moreromogolo le Tlaleletšo a Ka Ntle

3.5.1. Rakontraka o tla hlabolla Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni leo le abelago bašomi menyetla ya go ikhweletša mabokgoni le bokgoni gore ba

phethagatše maikarabelo a bona a mošomo ka katlego, se se ka fihlelelwa ka tlhahlo ya mošomong goba tlhahlo ya semmušo ka setheo seo se nago le maswanedi. Mananeo a a swanetše go hlwangwa gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona.

3.5.2. Tlhabollo ya mabokgoni e tlo beakanywa ngwaga ka ngwaga le go ngwalwa bjalo ka Leano la Mabokgoni a Letšema (Workplace Skills Plan ("WSP")) go ya le ka fao go nyakegago go ya le ka MQA. Lenaneo la WSP le tlo kgoboketšwa ka go boledišana le batšeakarolo ka moka bao ba swanelago. **Peakanyo** le tlhahlo ya mabokgoni a batho di tla be di ithekgile ka mabaka ao a latelago:

- dinyakwa tše di hlokegago tša mošomo (go ya le ka tlhahlo ya mošomo);
- dinyakwa tša maphelo, polokego le tša semolao.
- bokgoni bja mošomi;
- dinyakwa tša tekatekanyo ya mošomo; le
- tlhabollo ya mošomi.

3.5.3. Dinyakwa ka moka tša tlhahlo ya semolao le **polokego** di tla laetša ke pholisi ya khamphane, mohl. mpshafatšo ya dilaesentshe tša go otlela dikgorapata le diketepola goba setifikeite sa thušo ya pele. Le tšona di tlo akaretšwa go WSP.

3.5.4. Tlhallo ya Mabokgoni a Tlaleletšo

3.5.4.1. Lenaneo la mabokgoni a tlaleletšo le tlabakela bašomi ba moepo (rakontraka) le maloko ao a sa šomego a setšhaba ka mabokgoni ao a tla dirago gore go kgonege gore ba ka thwalwa makaleng a mangwe a ikonomi ka ntle ga lekala la tša moepo (mohl. mabokgoni a makala a mangwe a ikonomi, ao a ikemego). Dinyakišišo tša go tsenelela le dipoledišano le batšeakarolo di tlo phethagatšwa ke Volspruit gore go hlaolwe menyetla ya tlhabollo ya mabokgoni a bohlokwa, gomme seo se tla kgnontšha baholegi gore ba šomiše menyetla ye e ka bago gona ka lebaka la phethagatšo ya leano la tlhabollo ya ikonomi ya selete.

Lenaneo la ka fase le hlaloša menyetla ye e nepišitšwego le tekanyetšo ya mašeleng ya SLP.

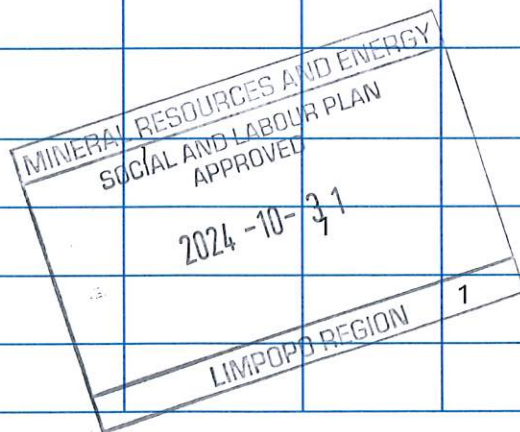
3.5.5. Tlhahlo ya Moreromogolo

3.5.5.1. Go ya le ka tlhahlo ya moreromogolo, Mananeo a Tlhabollo ya Mabokgoni a abela bašomi monyetla wa go ikhweletša mabokgoni le bokgoni bjo bo hlokegago gore ba phethagatše maikarabelo a bona a mošomo ka katlego, se se ka fihlelelwa ka tlhahlo ya mošomong goba tlhahlo ya semmušo ka setheo seo se nago le maswanedi. Mananeo a a swanetše go hlwangwa gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona ya SNP go ya le ka mananeo a tlhahlo le botšeakarolo bja HDSA (tekatekanyo ya mošomo).

2.1.1.1. Mananeo a a beakanyeditšwe le gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona ya SNP go ya le ka mananeo a tlhahlo le botšeakarolo bja HDSA (tekatekanyo ya mošomo). Gabjale Volspruit ga e šome ebile ga gona bašomi lefelong la bošomelo, ka fao ka morago ga ge Volspruit e thomile ka tša mošomo e tla netefatša gore mananeo ao a phethagatšwa.

Lenaneo 8: Tlhahlo ya Mabokgoni a Tlaleletšo ya Ka Nile

Mafapha a Tlhahlo	Dinepo le nako ya Phethagatšo					
	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka ya Tekanyetšo ya mašeleng
Mabokgoni a Khomphutha	1					1
Bobetli						1
Boagi						1
Go fiseletša ditšhipi				1		1
Boradipompo					1	1

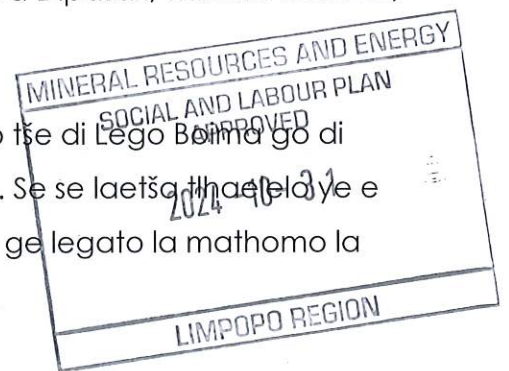

Go Tsentšha Thaele le Go Plastara					1	1
Palomoka	1	1	1	1	2	6
Tekanyetšo ya mašelang	R40 000	R40 000	R80 000	R40 000	R40 000	R240 000

3.6. Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša

3.6.1. Moepo o tlo ba maemong a go tlatša le go romela Fomo ya R yeo e laetšago dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša ka morago ga dikgwedi tše 18 ge šetše go thomilwe ka mešongwana ya moepo. Tekolo ya mabokgoni ao a sa hwetšagalego gabotse e tlo phethagatšwa nakong ya ngwaga 1 wa mešongwana gammogo le mananeo a go ikgetha a go thwala bašomi gore go tlatšwe dikgoba tše. Dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša di tlo šomišwa go hlala maano a Dipasari, Thutelamošomo, le Tlhahlo ya Mošomong.

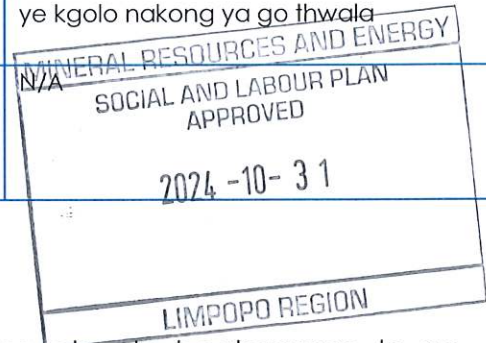
3.6.2. Lenaneo la ka fase le laetša Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša tše di letetšwego (Fomo ya R) go Volspruit. Se se laetša thaele e akanywago ya mabokgoni gomme e tlo fetošwa ge legato la mathomo la go thwala bašomi ba moepo le phethagadišwe.

Lenaneo 9: Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša

Maemo a Mošomo	Leina la maemo a mošomo	Lebakalegolo la tšhitišo ya go tlatša sekgoba sa mošomo
Balaodi ba Maemo a Godimo	Molaodi wa Pholante Mointšinere wa Pholante	Batho ba go ba le mangwalo le maitemogelo ga ba hwetšagale mafelong a gae
Balaodi ba Bagolo	Motšiolotši wa Moepo	Batho ba go ba le mangwalo le maitemogelo ga ba hwetšagale mafelong a gae
Setsebi sa mangwalo sa maitemogelo ebile e le molaodi wa maemo a magareng	Boramatloto Molaodi wa Intšinere Supherithendente wa Methalotši Pholanteng	Bašomi ba go ba le mangwalo ga ba nyake go hudugela ditoropong tša metsemagaeng

	Ramethalotši wa Pholante	
Bašomi ba mabokgoni a sethekniki ba mangwalo, balaodi ba fase, baokamedi	Borasethekniki ba moepo, Diathisene tša intšinare, balekodi ba mmu le meago	Go na le tlhalelo ya mabokgoni mešomong ya naga ka kakaretšo
Bašomi ba mabokgoni a fase ebile ba tšea diphetho ge go hlokega	N/A	Maemo a fase a tša thuto a ka ba tlhohlo ye kgolo nakong ya go thwala
Bašomi ba mabokgoni a fasefase ba go tšea diphetho tše di filwego fela	N/A	N/A

3.7. Leano la Tlhatlošo Mošomong

3.7.1. Peakanyo ya tlhatlošo mošomong ke lenaneo leo le beakanyago le go hloma tlhatlošo ya bašomi ba Volspruit go ya le ka dinyakwa le merero ya moepo, bokgoni bja bašomi ba moepo le ditoro tša bona tša go gola mošomong. HRDP ya Volspruit e šomišwa bjalo setlabele sa go hlabolla bokgoni bja bašomi gore ba hlatlošetšwe maemong ao a fapanego goba a godimo.

3.7.2. Volspruit e lemoga gore go bohlokwa go fa bašomi menyetla ya tlhabologo mererong ya bona go ya le ka ditumo tša bona. Mokgwa wo o hlohleletša phišagalelo ye e sa felego, gomme seo sa hlola gore bašomi ba se ke ba fetola mešomo le go ba le bokgoni bjo bo tseneletšego. Tlhatlošo go ya maemong a godimo e tla laolwa ke go šoma gabotse, bokgoni le phišagalelo, gammogo le go ba gona ga menyetla ya mošomo go ya le ka bokgoni bja mošomi. Tlhatlošo ya bašomi mošomong e tlo laolwa ke tšhetšo ya mokgwa wo o latelago:

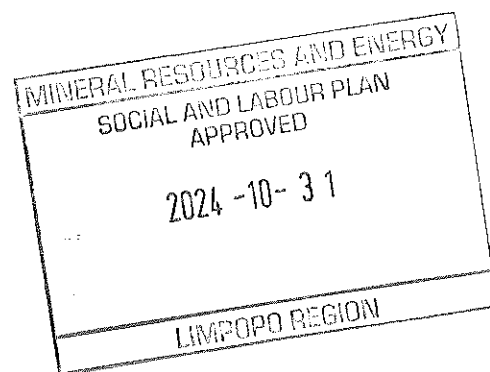
- maemo a thuto / mangwalo;
- maitemogelo;
- bokgoni mošomong; le
- tumelelo ka molaodi wa fao mošomi a nyakegago.

3.7.3. Leanokakaretšo la tlhatlošo mošomong le ka se phethagatšwe ka se sebaka ka ge Volspruit e se na bašomi le gatee. Tshedimošo ye e tla hwetšagala go

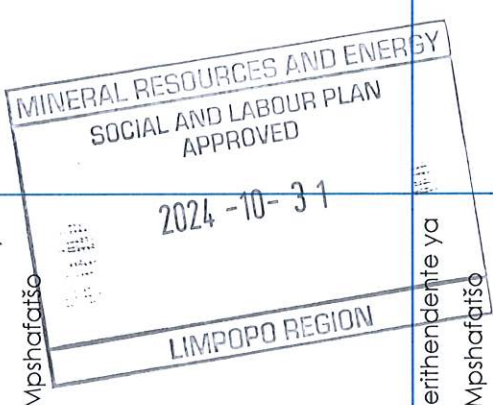
DMRE ka morago ga ge morero wa go thwala o phethagaditšwe ngwageng wa mathomo ebile šetše moepo o thomile ka mešongwana ya wona.

3.7.4. Lenaneo la ka fase le laetša boikgafelo bja Volspruit bja go hlabolla Leano la Tlhatlošo Mošomong.

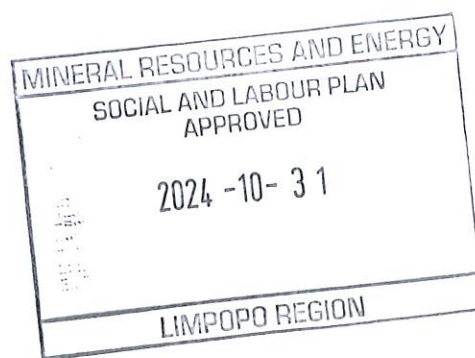
3.7.5. Leano la Tlhatlošo Mošomong ka botlalo, go akaretša le tshedimošo mabapi le tša mošomo wa morago wa mošomi gammogo le tlhalošo ya maitemogelo a mošomi yo mongwe le yo mongwe yo a thwadilwego, di tlo kgoboketšwa le go fetošwa go SLP mafelelong a ngwaga wa mathomo wa go thoma go šoma ga Volspruit.

Lenaneo 10: Boikgafelo bja Leano la Tlhatlošo Mošomong

Tlhatlošo ya Lenaneo: Tirišo ya Leano la Tlhatlošo Mošomong e hlahla tlhatlošo ya bašomi Moepong, go ya le ka dinyakwa tša moepo le merero ya bokgoni bja bašomi le ditumo tša bona tša mošomo. Morero wa go kgoboketša tshedimošo ya tša mošomo wa morago wa mošomi ke go netefatša gore bašomi bao ba hlootšwego ba hlatlogela (maemo a mangwe a tlo fiwa šedi ya go phethagala ka pela) maemong a go ba ditsebi le boetapele go ya le ka dinyakwa tša Mokgwa wa Kakaretšo ya Maatlafatšo ya tša Leago le Ikonomi (Broad-Based Socio-Economic Empowerment Charter) le maano a merero ye mangwe.			
Mofho yo a rwelego maikarabelo a kakaretšo ya Tlhatlošo ya Mošomong: Molaodi wa HR		Mofho yo a rwelego maikarabelo	Dinako tša phethagatšo
1. Talente ye e lego gona le tlhabollo ya PDP - Hlalošetša bašomi ka moka ka tshedimošo ka kakaretšo ya mešomo ya morago le tlhatlošo ya maitemogelo a bona. - Hlaloša mehala le menyella ye e lego gona ya tlhabollo ya mošomo go bašomi go ya le ka maano a merero ya Volspruit. - Tekolo ya talente ye e lego gona ya bašomi le go hlaola bašomi bao ba laetšago bokgoni. - Temogo ya bašomi bao ba tlogago ba šoma gabotse (kudu ba HDSA le basadi). - Hlabolla maano a go šetša phethagatšo ya tatelano ka tlhatlošo go tšwa talenteng ye e lego gona ya bašomi. - Hlama tswalano magareng ga talente ye e lego gona le maano a go šetša phethagatšo gammogo le dikgoba tša mošomo tše go lego boima go di tlatša gotee le maemo a boetapele.		Supherithendente ya Mpshafatšo	
2. Tekolo le mpshafatšo ya Mananeo a Mošomo Ngwaga ka Ngwaga - Lekola go šoma ga maano a go šetša phethagatšo ya tlhatlošo ya bašomi bao ba HDSA (go talente ye e lego gona) bao ba hlathilwego gore ba na le bokgoni bja go hlatlogela maemong a mabokgoni a godimo le boetapele ka fase ga sebaka se senyane. - Fetola maano a tlhabollo ya mošomi go ya le ka fao go hlokegago. - Laeiša batho ba baswa bao ba tshepišago (go akaretša bašomi ba baswa bao ba nago le dikgwedi tša go feta tše 12 ba le mošomong) mabapi le talente ye e lego gona. - Lekola le go beakanya leswa Lenaneo la Tlhatlošo Mošomong ka go šetša maemo a bohlokwa mošomong (e sego ba HDSA fela), ka go šetša maano a bjale a tša mošomo.		Supherithendente ya Mpshafatšo	

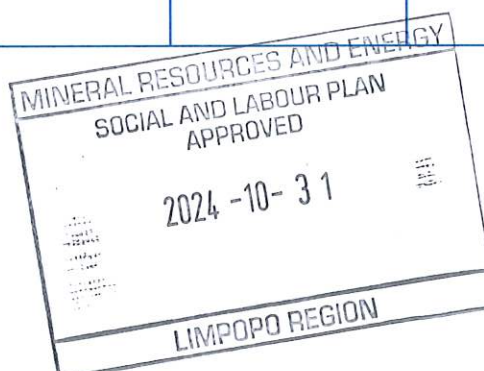
3. Phephagatša mananeo a thekgo mabapi le Lenaneo la Tlhabollo ya tša Mošomo ya Ngwaga ka Ngwaga a. Netefatša gore AET, mabokgoni a tlhabollo, thutelamošomo, tlhahlo ya mošong le taolo ya go šoma gabotse di gata ka mošito o tee gore di thekge maano a tlhatlošo ya bašomi Moepong. b. Tšwela pele go aba tlhahlo le keletšo ya tša mošomo go bašomi bao ba hlathilwego bjalo ka bao ba nago le bokgoni bja tlhabollo ya tlaleletšo, goba bao ba se nago kgahlego ya tlhabollo ya tlaleletšo. c. Phephagatša maano ao a beakantšwego gore a gate ka mošito o tee gore a thekge maano a tlhatlošo ya bašomi mošomong le Maano a Tlhabollo ya Bašomi.	Supherithendente ya Mpshafatšo	
4. Bega, lekola le go beakanya leswa Lenaneo la Tlhabollo ya tša Mošomo ya Ngwaga ka Ngwaga a. Kgobokeiša pego ya kobamelo ya SLP mabapi le tšwelopele le diphihlelelo gomme e romelwe go DMRE. b. Lekola phephagatšo ka go šetša dinepišo tša ngwaga wo. Hlatha mabaka a bohloka a diphihlelelo le tšeo o ithutilego tšona go tšwa ngwageng wo. c. Beakanya leswa leanotirišo la ngwaga wo o latelago, le go akaretša ditaelo.	Supherithendente ya Mpshafatšo	

Lenaneo 11: Boikgafelo bja Phethagatšo ya Leano la Bohlahli

Tihalošo: Lenaneo la Bohlahli le nepiša go hloma setswalle sa semmušo magareng ga bahlahli le bahlahliwa, ka maikemišetšo a go kaonafatša tša mošomo wa mohlaliwa.

Motho yo a rwalago maikarabelo Lenaneong la Bohlahli ka kakaretšo: Molaodi wa HR	Motho yo a Rwalago Maikarabelo	Dinako tša Phethagatšo
1. Leano la Ngwaga ka Ngwaga la Lenaneo la Bohlahli a. Beakanya mešongwana ya bohlahli ya ngwaga ka ngwaga b. Abela bašomi bao ba "šomago gabotse " ba hlahli go tšwa talenteng ye e lego gona ya bašomi, bjalo ka ge go hlalošitšwe lenaneong la tlhatlošo ya bašomi. Hlaolela mohlaliwa mohlali.	Supherithendente ya Mpshafatšo	Di tšwela pele
2. Phethagatša Lenaneo la Bohlahli ngwaga ka ngwaga a. Hlabolla mokgwa wa go lekanya go šoma ga lenaneo la bohlokamedi (diphethagatšo). b. Lekola tšwelopele le go ngwala fase dipolelo tša dipoledišano magareng ga mohlaliwa-mohlali. c. Fana ka bohlatse bja go laetša mešongwana ya bohlahli ye e bilego gona.	Supherithendente ya Mpshafatšo	
3. Bega, lekola, le go bekanya leswa Lenaneo la Bohlahli ngwaga ka ngwaga a. Kgoboketša pego ya kobamelo ya SLP mabapi le tšwelopele le diphihlelelo gomme e romelwe go DMRE b. Lekola phethagatšo ka go šetša dinepišo tša ngwaga wo. Hlatha mabaka a bohloka a diphihlelelo le tšeo o ithutilego tšona go tšwa ngwageng wo. c. Lekola le go beakanya leswa pholisi ya bohlahli le ditshepedišo gore di sepedišane le maano a bjale a khamphane. d. Beakanya leswa leanotirišo la ngwaga wo o latelago, ka go akaretša ditaelo.	Supherithendente ya Mpshafatšo	

Lenaneo 12: Dinepo tša Bohlahli

Mananeo a Bohlahli	Palo ya Bašomi le Bao e sego Bašomi bao ba lego Mananeong a Bohlahli					
	Diphihlelelo tša Mošomo	Paka	HDSA	Ba e sego ba HDSA	Banna	Basadi
Moepo	TBA					
Bointšinare	TBA		1		1	
Tša Taolo	TBA		1			1
Ditirelo tša Sethekniki	TBA		1		1	
Bointšinare	TBA		1		1	
Palomoka	TBA		4		3	1

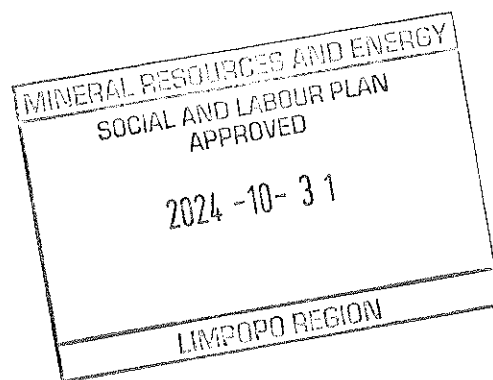

3.9. Leano la Pasari le Tlhahlomošomo

3.9.1. Volspruit e lemogile gore go bohlokwa gore e se šetše fela bašomi ba yona kabong ya menyetla tlhabollo, eupša e akaretše le maloko a setšhaba sa kgauswi le dinagamabapi kabong ya menyetla ya gore ba fihlelele dithuto tša godimo (ka dipasari) le ditlwaetšo tša mesomo (ka ditlwaetšatšhomo). Leano la Pasari le tlhahlomošomo la Volspruit le nepiša go hlabolla batho ka mabokgoni ao a nyakegago mešomong. Ntle le bašomi ba go ba le bokgoni bao ba nago le maswanedi ao a nyakegago mošoming, Volspruit e lemogile ka ga tlhokego ya go hlabolla setšhaba ka dithuto, go bao ba amegago maemong a mošomo go mahlakore a mangwe a mafapha a ikonomi. Go ya ka lenaneo la mabokgoni a mošomo, Volspruit e tla maatlafatša bašomi ba yona le maloko a setšhaba ka mabokgoni ao ba tlogo itshwarela ka ona go mafapheng a mangwe a tša mešomo ge go ka ba le phokotšo ya bašomi goba phedišo ya mošomo.

3.9.2. Volspruit e tla fana ka dipasari go baithuti bao ba nago le maloka gore ba tšwetše dithuto tša bona pele mafapheng a go fapana a dithuto. Menyetla ya dipasari e tla hwetšagala go bašomi ba Volspruit le bafepša ba bona. Go tla lebelelwa dithuto go tšwa diyunibesithing tša Afrika Borwa goba diyunibesithi tša theknolotši tšeo di lego molaong. Dipasari di tla fiwa go ya ka dithuto tša sephorofešenale goba mabokgoni ao a nyakegago nako le nako mošomong wa Volspruit.

3.9.3. Ka se sebaka, Volspruit e ka se phethagatše mananeo a thutelamošomo ka ge go se ešo go thongwe ka mešongwana ya tša moepo ebile ga go na bašomi lefelong la bošomelo. Lenaneo 12 leo le lego ka fase le hlagiša dinepo tšeo di beilwego tša dipasari tša go fapafapana tšaka ntle tša go amana le sebaka sa bjale sa SLP.

Lenaneo 13: Lenaneo la Pasari ya Ka Ntle

Lenaneo la Pasari	2022		2023			2024			2025			2026			Palomoka ya Tekanyetšo
	Dipalopalo tša Bjale tša Batlhuti	Dipalopalo tše Diswa tša Boingwadišo	Dipalopalo tše Diswa tša	Boinaledišo	Tšwelo pele	Go tšwelela	Dipalopalo tše Diswa tša	Go tšwelela	Dipalopalo tše Diswa tša	Go tšwelela	Dipalopalo tše Diswa tša	Go tšwelela	Dipalopalo tše Diswa tša	Go tšwelela	
Moepo															
Boentsinere															
Taolo le Tšhelete							2			2			2		
Ditirelo tša Sethekniki									1					1	
Tše dingwe		1		1		1			1	1			1		
Palomoka		1	0	1		2	1		2	3		0	4		5
Tekanyetšo ya mašaeleng	R0	R140 000	R 350 000			R350 000			R350 000			R350 000			R1 540 000

3.10. Lenaneo la Tekatekanyo ya Thwalo ya Bašomi

3.10.1. Volspruit e tloga e ithekgile ka bohlokwa bja melawana ya tshepedišo ya moepo (Mining Charter), ka go realo e ikemišeditše go fihlelela bonnyane bja dinyakwa tše di tšweleditšwego fao sengwalweng. Volspruit e tshepha gore Tekatekanyo ya Bašomi ke karolo ye bohlokwa kagong le maatlafatšong ya lefelo la mošomo, gape le go netefatša tekatekano go bašomi ka moka.

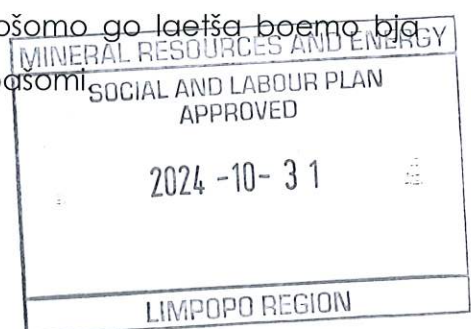
3.10.2. Volspruit e tlo hlatha sehlopha sa batho bao ba nago le bokgoni gore ba hlahliwe goba go tlabakelwa ka mabokgoni ao a tla thušago go dinyakwa tša mošomo ka go šomiša mokgwa wa lenaneo la tekolo ya mabokgoni le taolo ya mošomo. Sehlopha seo sa talente se tla fiwa bokgoni bja maleba le tlhahlo yeo e tla thušago go tša mošomo le dinyakwa tša gona tša mabokgoni, fao go tla šetšwago go okešša bokgathatema bja ba HDSA le basadi intastering ya tša moepo.

3.10.3. Volspruit e tlo šomiša le Sehlopha sa Balaodibagolo go hlatha le go hlahla sehlopha seo sa talente sa bašomi maamong a boetapele le a taolo. Volspruit e tlo šetša sehlopha seo se hlathilwego sa talente ka go phethagatša magato a go potlakiša tlhabollo ya bašomi bao.

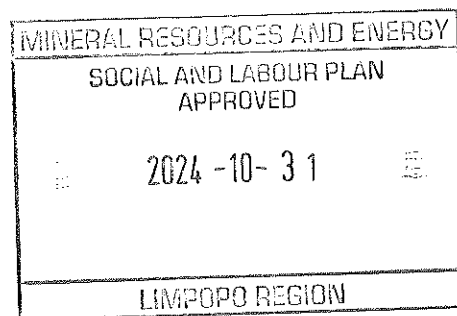
3.9.4.1. Bokgathatema bja Maafrika Borwa ao a Hlokilego Menyetla go ya le ka

Histori

3.9.4.2. Volspruit e tshephiša go netefatša gore go thwala batho ba maleba, kudu go tšwa setšhabeng sa kgauswi le moepo, go latela dipalopalo tše di beilwego go tša sepelelana le HDSA. Lenaneo 14 leo le lego ka fase (leo le lego go Fomo ya S), le emela dipalopalo tša Volspruit go ya ka dipharologantšho. Go na le kgonagalo ya gore go ka ba le diphetogo mo le mola go fomo ye ge bašomi ba tlaleletšo ba Volspruit ba thwetšwe. Volspruit e tla romela Fomo ya S go DMRE mafelelong a ngwaga wa mathomo morago ga go thoma ka tša mošomo go laetša boemo bja maleba bja dipalopalo tša tekatekanyo ya bašomi.

- 3.9.4.3. Volspruit e ikemišeditše go latela dipalopalo tšeo di laeditšwego ke Mining Charter 2018 ka ga kemedi ya basadi moepong, le go latela molao wa tekatekanyo ya bašomi. Peakanyo le tšweletšo ya molao wa tekatekanyo ya bašomi, ka tsela yeo ka yona basadi ba swanetšego go kgatha tema ka gona mešomong le bolaoding bja moepong. Kantle le dipalopalo tša HDSA, lenaneo 15 le lona le bolela dipalopalo tšeo di beakanyeditšwego bokgathatema bja basadi mešomong mo nakong ya SLP ye.

Lenaneo 14: Tshedimošo ya Dipharologantšho (Fomo ya S)

Maemo a Mošomo	Banna				Basadi				Palomoka
	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	
Lekgoitlaphethišitaolo (Bofo)				1					1
Lekgoitlataolo la Godimo (Exco)	3			2	1			2	8
Lekgoitlataolo la Gare	12		2	10	3			5	32
Lekgoitlataolo la Tlase	37		6	20	3		1	6	73
Mabokgoni a Motheo	155	2	11	70	13		2		253
Palomoka:	207	2	19	103	20	0	3	13	367

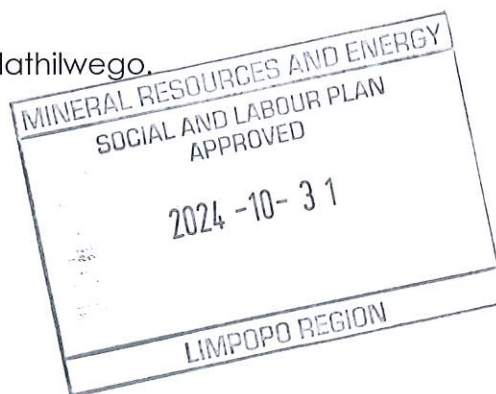
Lenaneo 15: Dinepo tša Tšwetšopele ya Tekatekano Mošomong

Maemo	Dinepo tše Diswa tša Sengwalwa sa Mining Charter 2018				Dinepo tša 2022		Dinepo tša 2023		Dinepo tša 2024		Dinepo tša 2025		Dinepo tša 2026	
	Nepo ya HDSA	Palo ya HDSA	Nepo ya Basadi	Palo ya Basadi	Nepo ya HDSA	Nepo ya Basadi	Nepo ya HDSA	Nepo ya Basadi	Nepo ya HDSA	Nepo ya Basadi	Nepo ya HDSA	Nepo ya Basadi	Nepo ya HDSA	Nepo ya Basadi
Lekgotlaphethiitaolo	50%		20%		50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%
Lekgotlataolo la godimo	60%		25%		60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%
Lekgotlataolo la Gare	60%		25%		60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%
Lekgotlataolo la Tlase	70%		30%		70%	30%	70%	30%	70%	30%	70%	30%	70%	30%
Mabokgoni a Motheo	60%		20%		60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%

4. KAROLO 3: MANANEO A TEKATEKANYO YA THWALO YA BAŠOMI

- 4.1. Maikemišetšomagolo a moepo a tlhabollo ya setšhaba ke go tšea karolo tlhabolong ya setšhaba, go lebeletšwe bogolo le kamego, gammogo le go latela melao ya tumelelo ya go šoma le setšhaba.
- 4.2. Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Setšhaba (Local Economic Development ("LED")) a ikemišeditše go fediša mohlako le go godiša setšhaba sa karolo yeo moepo o šomago go yona, gammogo le mafelo ao bontši bja bašomi ba dulago go ona.
- 4.3. Diprojeke tša LED di utollwa ka thušo ya baemedi ba masepala, le gona di thušana le mananeo a masepala a tlhabollo ya leago a IDP, ao a tšweletšwago nako le nako ge dimasepala di thuša badudi ba tšona. Volspruit e humanwa Profentsheng ya Limpopo, Masepaleng wa Selete wa Waterberg ka tlase ga Masepala wa Selegae wa Mogalakwena (Masepala). Tshedimošo ka ga setšhaba le ikonomi e hlagišitšwe ka mo go latelago;
- 4.4. Mananeo a ka fase a hlagiša:
- Tshedimošo ka ga setšhaba le maemo a ikonomi ya lefelo go ya le ka fao di hlagišitšwego go IDP ya 2018/2019 ya Masepala wa Selegae wa Mogalakwena; le
 - ditlhokwa tša setšhaba tšeo hlathilwego.

Lenaneo 16: Tshedimošo ka ga setšhaba le Maemo a Ikonomi

Tlhalošo ka ga Lefelo la Badudi le Setšhaba	Go ya le ka Census 2011, Masepala wa Mogalakwena o na le setšhaba sa go feta 45% ya setšhaba sa Waterberg sa palomoka ya batho ba 307 682 le metse ye 79 396. Batho ba Maafrika ke bona ba dulago fao ka bonitši ebile ba dira palo ya go lekana 295 796 ya setšhaba gomme palo yeo e balelwa go 96% ya palomoka ya setšhaba sa Masepala wa Mogalakwena. Setšhaba sa Bathobašweu se dira palo ya 9274, setšhaba sa Makhalate se dira palo ya 403 mola setšhaba sa Maintia/Maešia se balelwa go 1646. Palo ya go feta 53% ya setšhaba seo ke basadi. Kelo ya kgolo ya setšhaba e be e akanyetišwa go 0.31% ngwageng wa 2011.
Maemo a tša Thuto	Go tšwa go palo ya 307 682 ya badudi Masepaleng wa Selegae wa Mogalakwena, 96,1% ya batho bao ke Bathobaso ba Maafrika, 3% ya batho bao ke bašweu, mola dihlopha tša ditšhaba tše dingwe di balelwa go 0,9%. Go tšwa go palo yeo, ba mengwaga ye 20 le go feta, 18,2% ya bona ba phethile/ba na le thuto ya fase, 35,6% e na le tša thuto ya godingwana, 21,7% e phethile marematlou, 8,5% e na le thuto ya godimo, mola 16% e se ya tsena sekolo. Go ya le ka Census 2011, go na le malapa a 17 525 fao 42,3% e nago le phihlelelo ya meetse a go sepele ka diphaepe ka magaepe, mola malapa a 20,2% a na le phihlelelo ya meetse a diphaepe ka magaepe ebile ke yona palo ya fasefase Masepaleng wa Selete sa Waterberg. Go ya le ka Census 2011, go tšwa go palo ya 78 647 ya batho bao ba ka kgathago tema go tša ikonomi (bao ba šomago goba bao ba sa šomago) ba nyakana le mošomo) ba seleteng, 40,2% ya bona ga ba šome. Kelo ya bao ba sa šomago tšologong ya Mogalakwena e nyakile go menagana gabedi go feta ya mebasepala yeo e lego seleteng seo. Se se ka ba se hlowa ke phokotšo ya gabjale ya merero ya tša moepo. Go tšwa go palo ya 39 515 ya baswa bao ba ka kgathago tema go tša ikonomi (ba mengwaga ye 15-35) tšologong, 51,7% ya bona ga ba šome, ebile le yona ke palo ya godimodimo seleteng. Merero ya tša temo e akareiša go rua dikgomo, thuo ya dikgogo, diphoofolo tša naga le tšweletšo ya dinamune. Merero ya tša moepo e akareiša polathinamo, letsopa la ditena tša go aga, kranaeite, leswika la khalsiamo le maknesiamo, meneralale wa khalsiamo le florene, thene, le malahla.
Tlhokego ya Mošomo	Go ya le ka Census 2011, mengwageng ya go feta go bile le phokotšo ye kgolo ya palo ya batho bao ba sego ba tsene sekolo. Phesente ya batho bao ba sego ba tsene sekolo e fokotšegile go tloga go 15% ngwageng wa 2001 go ya go 9% ngwageng wa 2011, mola bao ba nago le thuto ya ka godimo ga Kreiti ya 12 e oketšegile go tloga go 3% ngwageng wa 2001 go ya go 5% ngwageng wa 2011. Bonitši bja batho bao ba sego ba tsene sekolo e be e le basadi eupša palo ya bona e fokotšegile go tloga go 18% go ya go 11% ngwageng wa 2011. Go na le palo ye botse ya basadi bao ba nago le thuto ya maemo a godimo.
Mehuta ya Letseno	Go ya le ka Census 2011, go tšwa go palo ya batho ba 78 647 bao ba ka kgathago tema go tša ikonomi (bao ba šomago goba bao ba sa šomago) eupša ba nyakana le mošomo) ba seleteng, 40, 2% ya bona ga ba šome. Kelo ya bao ba sa šomago tšologong ya Mogalakwena e nyakile go menagana gabedi go feta ya mebasepala yeo e lego seleteng seo. Se se ka ba se hlowa ke phokotšo ya gabjale ya merero ya tša moepo. Gore go kgonege go hlaloša maemo a tša maphelo a setšhaba gammogo le bokgoni bja bona bja go lefelela ditirelo tša motheo tša go swana le meetse le kelelatšhila, maemo a letseno a setšhaba a sekwasekwa le go bapetišwa le maemo a letseno a Limpopo. Maemo a tša thuto ka kakaretšo a fase kudu ka ge letseno leo le amogelago ke bašomi ba mabokgoni a maemo a fase a tloga a le fase kudu ge a bapetišwa le a bašomi bao ba tlogago ba na le mabokgoni a maemo a godimo. Ka ge maemo a tša thuto a tloga a le fase, bogolo bja letseno bo tloga bo le maemong a fase, gomme seo se hlaloša gore setšhaba ka kakaretšo se a hloka. Go feta fao, se se laetiša gore go na le palo ya godimo ya batho bao ba se nago letseno gomme seo se hloa gore bohloki e be bothata bjo bogolo masepaleng woo.

Lenaneo 17: Dinyakwa tša tikologo ka go latelana ga tšona go ya le ka bohlokwa

Kakaretšo	Mošomo wo itšego	Mehuta ya ditlhokwa	Masepala
Phihlelelo ya meetse	Tša boagi	Didirišwa	Mogalakwena
Phihlelelo ya kelelatšhila	Tša boagi	Didirišwa	Mogalakwena
Phihlelelo ya mohlagase	Tša boagi	Didirišwa	Mogalakwena
Phihlelelo / go hlagala ga ditsela tša masepala	Tša boagi	Didirišwa	Mogalakwena / Setheo sa Ditsela sa Limpopo

4.5. Mešomomegolo ya Ikonomi

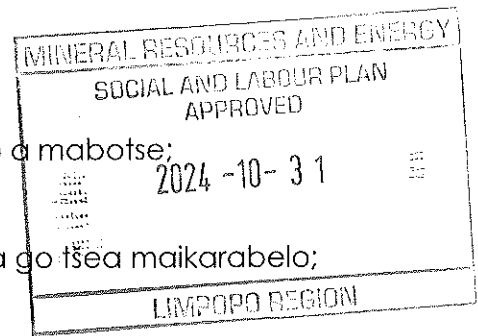
4.5.1. Mešomomegolo ya ikonomi go Masepala wa Selegae wa Mogalakwena ke Meepo, Temo le tša Kwego .

4.5.2. Dikhampani tše dingwe tša meepo lefelong leo ke Anglo American (Mogalakwena) Ivanplats (Pty) Ltd, Red Granite (Pty) Ltd, Bestaf (Pty) Ltd le Royal Granite (Pty) Ltd.

4.6. Tlhabollo ya didirišwa, Phedišo ya mohlako, le go hlola diprojeke tša tlhokomelo ya maphelo, Molawana wa 46 (c) (iii):

4.6.1. Lenaneo la tlhabollo ya naga (The National Development Plan ("NDP")) le ikemišeditše go fediša mohlako le go fokotša go se lekalekane ga batho, go ya ngwageng wa 2030. NDP e bolela go re Aforika Borwa e na le bokgoni le maatla a go ka fediša mohlako le go fokotša go se lekanele mo mengwageng ye masomepedi ya go latela. Se se nyaka leano le leswa – leo le tlogo go floša batho maamong a go se šome le go amogela ditirelo tša mahala mmušong, go ba bao ba kgathago tema kgodišong ya bona bjalo ka setšhaba le ya moruo wa naga. Mmušo o swanetše go šoma ka maatla go hlabolla batho gore ba kgone go itirela le go iphediša ka tsela ya kgetho ya bona. Gore mmono wo o fihlelelwe, go tla nyakega tšeo di latelago:

- Tlholego ya mešomo le bophelo bjo bokaone;
- Kokešo ya didirišwa;
- Go fetola ikonomi go ba ya maemo a tlase a carbon;
- Tlhabollo ya metsetoropo le metselegae;
- Tlhabollo ya mananeo a thuto;

- Go ba le mananeo a maphelo a maemo a mabotse;
- Kago ya mmunaga ya go ba le bokgoni;
- Twantšho ya bomenetša le tlhohleletšo ya go tšea maikarabelo;
- Tlhabollo le kopantšho ya setšhaba..

4.6.2. Volspruit e ikemišeditše go beakanya diprojeke tša yona tša LED gore di šomana le dinyakwa tša godimo (top priorities) tša NDP. Volspruit e ikemišeditše go fihlelela se ka mananeo a LED ao a hlohleletšago tšhomišano magareng ga setšhaba, mmušo le dikgwebo tša praebeite go šomiša didirišwa le menyetla ya tikologo go netefatša gore diprojeke tša go hlabolla setšhaba di ba le seabe segolo maamong a ikonomi go akaretša nageng ka bophara.

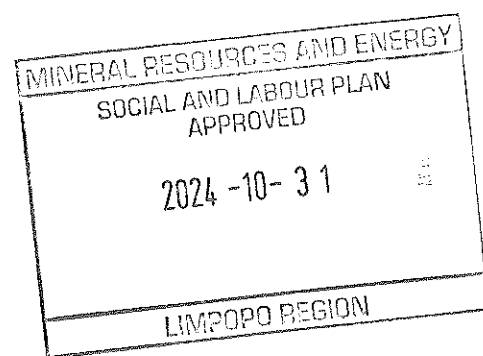
4.6.3. Dinakong ka moka tša go ba gona ga moepo, Volspruit e ikemišeditše go raloka karolo ye bohlokwa dinakong ka moka go hlola le go tšweletša IDP dinageng tša kgauswi le moepo. Volspruit e tlo tšea karolo kgodišong ya ikonomi ya selegae ka mananeo ao a hlomilwego a IDP. Diprojeke tša IDP di tlo lekolwa le go laolwa kgafetšakgafetša go bona gore di fihlelela dinyakwa tšeo di lebeletšwego, bjalo ka palo ya mešomo yeo e hlotšwego; palo ya bahlokomelwa; gammogo le tšhomišo ya tšhelete diprojekeng.

4.7. **Maemo a Motheo**

4.7.1. Go bile le ditherišano tšeo di tseneletšego magareng ga Volspruit le Masepala wa Selegae wa Mogalakwena go kwešiša dihlokwa tša tlhabollo ya setšhaba go ya le ka IDP. Nakong ya ditherišano tše, go laeditšwe gore ntlha yeo e swanetšego go rarollwa ka potlako ke tlhokego ya meetse lefelong leo. Volspruit e bile le ditherišano tša go fapafapana le maanothšhomo le Kgoro ya Meetse le Kelelatšhila (Department of Water and Sanitation ("DWS")) fao go bilego le kgopelo ya thušo ya go aba meetse Masepaleng wa Selegae wa Mogalakwena, kudu go šeditšwe toropo ya Mokopane. Go na le tlhokego ya tšhoganetšo ya go fla ka mohuta wo o fapanego wa kabo ya meetse toropong ya Mokopane. Masepala wa Selegae le NRRTT.

4.7.2. Peakanyong ya projeke ya SLP ya LED, Volspruit e latetše melawana yeo e lego lenaneong la bona go netefatša gore le ba le dipoelo tše dibotse, le a tšwelela le go swarelela nako ye telele:

- go šomiša mokgwa wa tšhomišano wo go wona Volspruit e ka kgonago go ba le monyetla wa go humana tšhelete go tšweletša diprojeke tša go sepela le mabaka a ikonomi, gammogo le gore di ba swarelele nako ye telele.
- go maatlafatša poledišano magareng ga setšhaba, bengmašelang, le dimasepala ke go leka go beakanya dinyakwa, maikemišetšo e le gore go be le dipoelo tše dibotse; le
- kaonafatšo ya pušo le taolo ya boikgafo mešomong.

4.8. Projeke ya Selegae ya Tlhabollo ya tša Ikonomi

Projeke 1

Lenaneo 18: Projeke 1 ya Skimi sa Meetse a Tlaleletšo

Dintlha tša Projeke		Leina la Projeke: Skimi sa Meetse a Tlaleletšo	Peakanyo ya Projeke: Tlhabollo ya Didirišwa
Tshedimošo ya Projeke	Masepala wa Mogalakwena o latile Volspruit mabapi le kgopelo ya thušo ya kabo ya meetse a tlaleletšo toropong ya Mokopane. Mokgatlo wa Meetse wa Lepelle Water o be o thwadiiwe gore o laole projeke. Moepo wa Volspruit o tla thuša ka thakgolo ya didirišwa tša go hwetša meetse a go nwea ka tlase ga mmu le didirišwa tša go pompa meetse ao a hlokegago gore a fetišetšwe diphapeng tše di lego gona. Volspruit e šetše e thomišitše ka Projeke ya LED, ebile peakanyo ye e feleletšego gammogo le tekolo ya maemo a Projeke ya LED di le gare di kgatlampana. Masepala wa Selegae wa Mogalakwena gabjale o swaragane le lenaneo la kgopelo ya laesentshe ya meetse mabapi le projeke ye. Go tšhedišwe gore Volspruit e tla kgona go thomiša ka kgato ya go aga ge dilaesentshe le/goba ditumelelo tšeo di nyakegago di šetše di hweditšwe tša go amana le Projeke ya LED. Tekolo ya lenaneo la projeke e rometšwe go Masepala wa Selegae wa Mogalakwena ebile projeke e šetše e dumeletšwe.		
Tikologo ya Lefelo la Projeke	Masepala wa Selete: Waterberg	Masepala wa Selegae: Mogalakwena	Metse: Mokopane
Dišweletšwa tša Projeke	Maikarabelomagolo a Mošomo Go thwala setsebi sa mointšhinere (Go thwala bašomi go tšwa setšhabeng seo moepo o lego go sona). ✓ Go reka le go beakanya lenaneo le leswa la tšhepedišo ya diphaepe. ✓ Kabo ya mohlaga go didirišwa tšeo di lego gona goba tše di swa. ✓ Go reka le go tlabakela pholante ya go hlwekiša meetse.	Taetšo ya Phethagatšo ya Mošomo ✓ Go thoma ka kontraka ya go beakanya lenaneo la skimi sa meetse le go le neela Masepala wa Selete wa Waterberg	Metse: Mokopane Projeke ✓ Masepala wa Selegae
			Projeke e thoma ka la: 2022 Projeke e fela ka la: 2026
			Baholegi ba Projeke Metse ye e latelago: Mokopane

Peakanyo ya mešomo	Palomoka ya mešomo yeo e tlo hlalwago: e tla hlalošwa	Batswadi ba Senna: ba sa tlo hlathwa	Batswadi ba Sesadi: ba sa tlo hlathwa	Baswa ba Senna: ba sa tlo hlathwa	Baswa ba Sesadi: ba sa tlo hlathwa
7					
Dinepo tša Ngwaga (KPA's & Tekanyetšo ya Mašaeleng)	2022	2023	2024	2025	2026
	R765 038	R678 570	R1 260 059	R2 964 501	R2 833 590
Seabe sa Nakwana	Go thomiša ka projeke ya go ageletša legora ngwageng wa 2022.				
Seabe sa Lebaka la Magareng	Go netefatša gore mabitla a bolokegile ebile go na le bahlapeiši ba ona.				
Seabe sa Lebaka le Letelele	Legora la boleng bja maemo a godimo.				
Mokgwa wa Go Fetša ka Projeke	Projeke e tla neelwa baholegi le masepala morago ga ge go feditišwe ka yona.				
		R768 570	R1 260 059	R2 964 501	R2 833 590
					R8 501 758

4.9. DINTLO LE MAEMO A BOPHELO

4.9.1. Molawana wa Dintlo le Maemo a Bophelo Intasetering ya Tša Moepo ("The Housing Standard") o tsebagaditšwe ka maikemišetšo a go phethagatša karolwana ya 100(1) (a) ya MPRDA gammogo le karolwana ya 26 (1) le (3), gape le 27(1) le (3) tša Molaotheo wa naga ya Afrika Borwa, wa 1996 ("Molaotheo") le melawana ye mengwe ya lekgotlatheramelao yeo e hlohleletšago gore bašomi ba moepong wa fiwe dintlo tša maemo a mabotse, ditirelo tša maphelo, gammogo le dijo le meetse ao a lekanego. Kgatišo yeo e fetošitšwego, yeo e šomišwago gabjale, e phatlaladitšwe ka la 11 Manthole 2019.

4.9.2. Molawana wa Maemo a Dintlo o bolela go re:

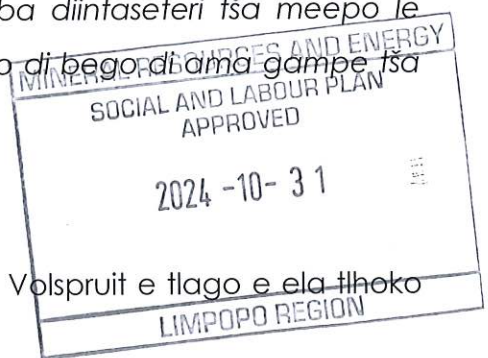
4.9.2.1. *"Lefelo la mošomo wa moepo, leo ka mehla le bago kgole le bodulo bja batho, le laeditše bohlokwa bja gore bengmošomo ba beakanyetše bašomi dintlo bjalo ka didirišwa tšeo di nyakegago go tlhabollo ya moepo. Mo nakong ya go ya mafelelong a ngwagakgolo wa lesomesenyane, ge go thongwa meepo ya sebjalebja, yeo e bego e na le dika tša dintlwana tša kamoratee le bongbotee, e be e le wona motheo wa bohlokwa mošomong wa tša moepong. Maemo a dintlo le a bophelo bja bontši bja bašomi ba bantši ba diintaseteri tša meepo le diminirale, e be e le tša maemo a tlase, tšeo di bego di ama gampe tša maphelo, tšweletšo le phedišano ye botse."*

4.9.3. Melawana ya Maemo a Dintlo:

4.9.3.1. Go na le melawana ye mene ya dintlo yeo Volspruit e tlogo e ela tlhoko le go e latela mo go nyakegago, e lego:

- Dintlo tše dibotse tša go fihlelelega ka theko;
- Go fa badudi mašeleng a thušo ya tefelo ya dintlo;
- Go šireleletša badudi gore ba se flogele mošomo;
- Tumelelo ya togagano ya setšhaba, didirišwa, ikonomi le tšhomišano ya batho.

4.9.4. Volspruit e itlamile gore e tla hlabolla mananeo a Maemo a Dintlo le a Maphelo ("HLCP") ka maikemišetšo a go netefatša gore melawana ye e beilwego ya sengwalwa sa Mining Charter 2018 le ya Maemo a Dintlo. Go ya ka Volspruit, tšeo di latelago di tla phethagatšwa:

- go dira maano a ga hlabolla maemo a dintlo, le go hlohleletša bašomi ba moepong go kgetha go dula dintlong tšeo;
- go hlohleletša bašomi go dula dintlong tša mmušo tša di RDP;
- go ruta le go lemoša bašomi ka ga mafelo ao ba ka a etelago ge ba nyaka moo ba ka humanago dintlo, le go fihlelela dikadimišo tša tša mašeleng;
- go hloma magao a go kaonafatša phihlelelo ya ditirelo tša motheo, kudu tlhokomelo ya tša maphelo, kelelatšhila, le kabo ya meets; le
- go hloma magato a go kaonafatša phepo ya bašomi ba moepong

4.10. Lenaneo la Tlhokomelo ya tša Maphelo le Phepo

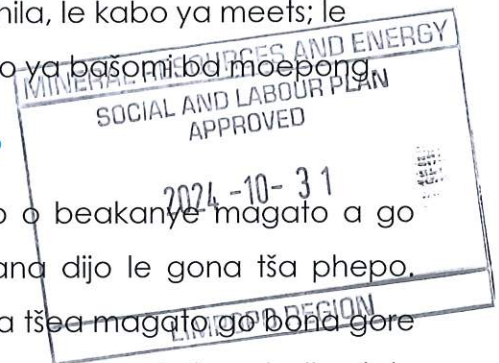
4.10.1. Molawana wa 46 (c) (v) o nyaka gore moepo o beakanye magato a go netefatša gore bašomi ba moepong ba humana dijo le gona tša phepo. Volspruit e tla netefatša rakontraka wa yona o tla tšea magato go bona gore o lekola mekgwa ya go fapana ya tlhokomelo ya maphelo a bašomi, le gona go latela yeo e tlogo ba le dipelo tše dibotse.

4.10.2. Volspruit e tla phethagatša mabaka ao a latelago ka kakaretšo a go amana le tša maphelo:

- Dipeakanyetšo tša Kwalakwa ya Thutotemošo ya HIV-AIDS;
- Go hloma lenaneo la (Counselling and Testing (VCT))Thobamatswalo le Teko ya boithaopo;
- Go ba le lenaneo HIV le AIDS la go hlohleletša bašomi bao ba fetetšwego ke kokwanahloko ya HIV, gammogo le bao ba nago le twatši ya AIDS gore ba hlokomele go ja tša phepo, le
- Tekolo ya boleng, ditheko, le ditirelo tša maleba tša kalafo go bašomi.

4.10.3. Volspruit e ikgafela go lekola magatokakaretšo ao a latelago mabapi le phepo:

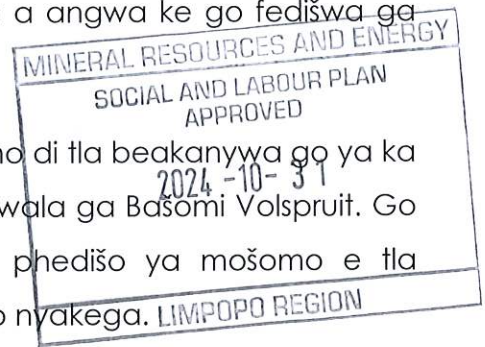
- Go tliša temošo ka ga bohlokwa bja go ja dijo tša phepo, le gore go ja gabotse go bolela eng; le
- Go lekola dijo tšeo bašomi ba di jago le go lebelela bohlokwa bja go ka bula kantini yeo go yona ba tlogo go fiwa thekgo ya mašeleng.

5. KAROLO 4. LENANEO LA TAOLO YA PHOKOTŠO LE PHEDIŠO YA MEŠOMO YA BAŠOMI

Maikemišetšo a Volspruit ke go latela le go hlomphe melao yeo e beilwego go Labour Relations Act, 1995 ("the LRA") le go Karolwana ya 52 go MPRDA, e balwa gape le Molawana wa 73A ka tlase ga Melawana ya MPRDA. Balaodi le mošomi yo mongwe le yo mongwe wa moepong yo a kago tla a angwa ke go fedišwa ga mošomo o tla tsebišwa ka mokgwa wa semolao.

Ditherišano mabapi le ditšhelete tša phedišo ya mošomo di tla beakanywa go ya ka molao wo o beilwego gammogo le dipholisi tša Go thwala ga Bašomi Volspruit. Go tlaleletša seo, taba ya phokotšo ya bašomi goba phedišo ya mošomo e tla phethwa Foramong ya Bokamoso (Future Forum) ge go nyakega.

5.1. Go Hloma Foramo ya Bokamoso

5.1.1. Volspruit e tla hloma Foramo ya Bokamoso mo dikgweding tše tharo morago ga go ba le ešongwana ya go tliša letseno. Foramo ye e tla ba le baemedi ba bolaodi, gammogo le moemedi wa rakontraka le wa bašomi, E tlo šoma go maatlafatša ditherišano magareng ga mongmošomo le bašomi. Mehola yeo e latelago ke yeo e lebeletšwego go Foramo ya Bokamoso:

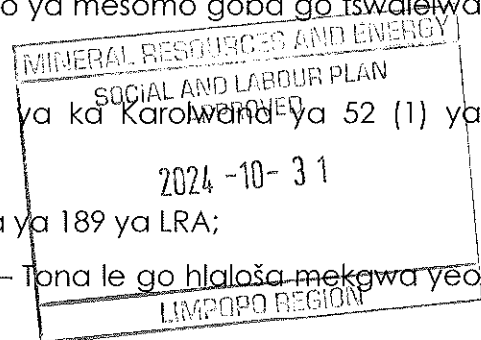
- go tliša ditemošo ka ga dipeakanyo tša setšhaba le mešomo le tše dingwe tša go sepelelana le tšona;
- e šoma bjalo ka moela wa ditherišano ka ga ditaba tša go amana le moepo
- go tla ka ditharollo tša mathata le ditlhohlo tšeo di ka bago gona goba tša ama tshepetšo ya mošomo.
- go ahlahla ditaba tša go amana le phedišo le phokotšo ya bašomi, gammogo le maano ao a kago go dirwa; le
- go hlabolla, go šireletša le go tla ka maano a taolo ya phedišo ya mešomo, le go laola lenaneo la go tsebiša batho.

5.2. Mokgwa wa Tšhireletšo ya Mešomo le Go Hlokomela Go se ame Gampe Palo ya Bašomi

5.2.1. Go ya mafelelong a moepo, Volspruit e tlo swanela ke go humana ditsela tša go fokotša le/goba go fediša mešomo ya bašomi. Volspruit e tla tšweletša maano le mekgwanakgwana ya go boloka mešomo, go thibela tlhokego ya

mešomo, le go šireletša gore go se be le phokotšo ya bašomi. Tše di tla tšweletšwa go ya ka mabaka ao a latelago:

- go thibela phedišo ya bašomi ka moo go ka kgonegago;
- go šomiša go utolla mekgwa yeo e ka dirago gore moepo o be gona nako ye telele goba go thibela thibela phedišo ya mošomo goba phokotšo ya bašomi;
- go boledišana le Lefapha la la tša bašomi [Department of Labour ("DoL")] DMRE, le dikhamphani tša meepong ya kgauswi go bona ge ka ba ke ditsela tša go efoga phedišo ya mešomo goba go tswalelwa ga moepo;
- go latela lenago la ditherišano go ya ka Karolwana ya 52 (1) ya MPRDA;
- go latela lenago go ya ka Karolwana ya 189 ya LRA;
- go latela molaotaetšo wa dimineral – Tona le go hlaloša mekgwa yeo e beakantšwego ya ditokišo.

5.2.2. Bjalo ka ge go boletšwe ka godimo, lenaneo la ditherišano leo le tlogo latelwa go ya ka go boloka mešomo, go efoga tahlegelo ya mešomo, le phokotšego ya bašomi di flo laolwa ke Volspruit ka go latela melao yeo e beilwego le go fetolwa go Karolwana ya 189 le 189A go, tšeo di fetošitšwego. Ka fao, go tlo šomišwa tše di latelago:

- LRA e beakantše lenaneo la matšatši a masometshela a ditherišano.

5.2.3. Go ya ka dinyakwa tša Karolwana ya 189 le 189[A], Volspruit e swanetše go tsenela tumelelano le baemedi ba bašomo go tšwa mekgatlong ya bašomi, e lego bao ba lebelelago tše di latelago:

- go thibela phedišo ya mešomo ka tsela ya kgapeletšo;
- ditekanyetšo tša boithaopo bja go tlogela mošomo [sedulagae sa pele ga nako le boithaopo bja tlogelo ya mošomo]; le
- phedišo ya mešomo;

5.2.4. Go thuša khamphani go efoga ditlamorago tša phokotšo ya bašomi go tla nyakega tše di latelago: Go šala morago mekgwa ye mengwe ya go šireletša mešomo, dikeletšo ka ga matlotlo, ditirelo tša thušo ya kamego ya monagano, thušo ka ga mabokgoni a tshepetšo ya dikgwebo, menyetla ya

dithuto bjalo ka tsošološo ya mabokgoni, thušo ka ga tlhokomelo ya maphelo, go buša bašomi ba ba bego ba fokoditšwe mošomong, ge go kgonega go ya ka Volspruit.

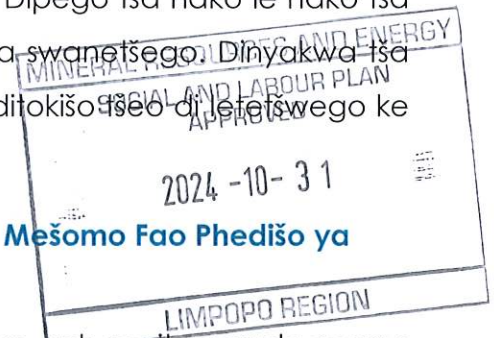
- 5.2.4. Bolaodi bja mmušo bo tla tsebišwa ka ga nako yeo e beilwego ya lenaneo la go tswalela goba go fokotša bašomi go ya ka Karolwana ya 52(1)(a) ya MPRDA). Bolaodi bo tla tsebišwa, gwa ba le ditherišano tša nako le nako ka go šala morago leano la Foramo ya Bokamoso. Diwego tša nako le nako tša tšwelopele di tla phatlalatšwa go mafapha ao a swanetšego. Dinyakwa tša melao ya boto di tla latelwa gore go fihlelwe ditokiso tseo di letetšwego ke boto

5.3. Mekgwa ya Tharollo le Mananeo a Tšhireletšo ya Mešomo Fao Phedišo ya Mešomo e ka se Kego ya Efogwa

- 5.3.4. Ge Volspruit e batamela go tswalellwa ga moepo goba e tšhemogela seemo sa ikonomi sa go dira gore moepo o tswalelwe, go tla ba le tšhišinyo ya phokotšo ya bašomi yeo e tla phethagatšwago ka ditherišano le batšeakarolo ba maleba gomme ya phethwa mo matšatšing a 60 pele ga phethagatšo.

- 5.3.5. Legato le le tla phethagatšwa ka go šoma mmogo le Dol le CCMA, gammogo le baemedi ba mekgatlo ya bašomi. Bašomi bao ba amegago ba tla thušwa go bona ge go ka ba le menyetla ya go ka ba thwala gape go ya le ka mekgwa yeo e latelago ka mo tlase. Go legato le, Volspruit e tla boledišana kgafetšakgafetša le Foramo ya Bokamoso go sepetša lenaneo la phokotšo le go nyaka senthara ya dikeletšo ka tša mešomo yeo e tlogo go aba ditirelo tša thobamatswalo le go thekga bašomi gore ba nyake mešomo ye mengwe, mohl. go ba thuša go thala mananeophelo, go ikgokaganya le boramešomo ba bangwe, le go ba hlahla ka mekgwa ya tshepetšo ya phatadiganong, le tše dingwe.

- 5.3.6. Maina a bašomi bao mešomo ya bona e se sa hlokega ("bašomi bao ba amegago"), go tloga ka letšatši la kamego, a tla bewa lenaneong kantorong ya bolaodi tekanyo ya dikgwedi tše lesomepedi (12). Maikemišetšo a go bea maina a baamegi lenaneong ke go netefatša gore ge menyetla e ka tšwelela, bao ba lego lenaneong ba gopolwe go tlo fiwa

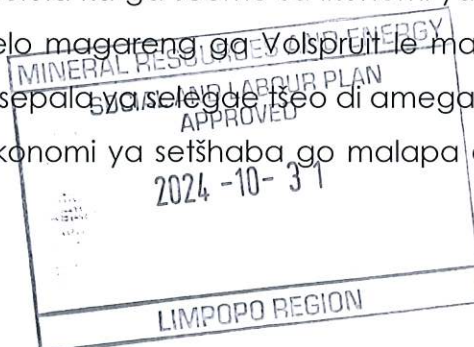
mešomo ya sa ruri pele go ka tšewa batho ba go tšwa ka ntle. A mangwe a mabaka ao Volspruit e ka akaretšago, ke ao a latelago:

- go fa dithušo pele ga letšatši la phokotšo, tša mabapi le go tsošološa dithuto, go fa ditlhahlo tša mabokgoni ao ba ka a šomišago le mafelong a mangwe, le dithuto tše dingwe tseo di ka ba fago menyetla ya go amogelwa mešomong ye mengwe.
- go ba thuša go ka fihlelela mešomo ya maleba meepong le dikhamphaning tša kgauswi, go swana le meepong ya baagišane.
- go tsebiša meepo ya baagišane ka ga lenaneo la phokotšo go lekola ge eba ba na le mešomo yeo e bulegilego.
- go ba thuša gore ba fihlelele dikeletšo go tšwa go mekgatlo ya maleba ya go tšwa ka ntle goba yeo e lego setšhabeng, ka ga go tšwa ga bona mošomong goba go fetoga ga maemo a mošomo;
- go ba thuša ka go tlatša matlakala a dikgopelo tša mošomo, le diforomo tše dingwe tša maleba
- go ba thuša ka ga dipeakanyo tša matlotlo, dikeletšo le thekgo ya go amogela tšhelete ya sedulagae/ya phorofidente, ya UIF goba le tše dingwe tša semmušo.
- go fa thekgo ya kimollo ya monagano go motho ka o tee goba go sehlopha gore ba kgone go šomana le maemo a boima a go fokotšwa mošomong. Se se tla otlollwa go akaretša ka moka bao ba feletšwego ke mošomo le bao ba šalago mošomong.

5.4. Mekgwa ya Kaonafatšo ya Kamego ya Setšhaba le Ikonomi ya Batho, Mafelo le Maemo a Ikonomi fao Tahlegelo ya Mešomo goba go Tswalelwa ga Volspruit Go Netefadišwego

5.4.4. Leano la Tswalelo le tla beakanywa mengwaga ye mehlano pele ga phethagatšo, le gona le tla ba le tše di latelago:

- go dira nyakišišo ya go tsenelela ka ga seemo sa ikonomi ya setšhaba go lekola maemo a bophelo magareng ga Volspruit le mafelo ao a amegago, bašomi le mebasepala ya selegae tseo di amegago;
- go naganela kamego ya ikonomi ya setšhaba go malapa a bašomi, setšhaba le mafelo;

- go utolla dilo tšeo di tlogo ama gampe tšwelopele ya bašomi le setšhaba morago ga go tswalelwa ga moepo, ka tsela ya lenaneo leo le latelago la dipoledišano;
- go utolla menyetla ye mengwe ya boiphedišo le hlabollo ya ikonomi ya setšhaba le go tla ka diprojeke tšeo di ka kgotlelelago nako ye telele;
- go tšea magato a phokotšo ya ditšhitišo tša go angwa ke go tswalelwa ga moepo; le
- go tla ka maano a mangwe a boiphedišo.

5.4.5. Volspruit e tla tšea matsapa a go kaonafatša seemo le ikonomi ya setšhaba morago ga gore bašomi ba fokotšwe goba go netefadišwe go tswalelwa ga Volspruit.

5.4.6. Leanolegolo leo le kago latelwa go utolla menyetla ye mengwe ya boiphedišo le go thwalwa mafapheng a mangwe a ikonomi ke go latela lenaneo la Volspruit la HRD ka tshwanelo dinakong ka moka tša mošomo. Ka go latela lenaneo la Tlhabollo ya Mabokgoni le go tšweletša menyetla ya LED ya bašomi ba moepo le go malapa a bona dinageng tša kgauswi, kamegompe ya phokotšo ya bašomi, go tswalelwa ga moepo le phedišo ya mešomo di swanetše go fokotšwa. Se se tla kgontšha bašomi go fihlelela menyetla ya boiphedišo go mafelo a mangwe a ikonomi.

6. KAROLO 5: KABO YA MAŠELENG

Lenaneo le le latelago le hlagiša kakaretšo ya dipeakanyo tša matlotlo tšeo di beakanyeditšwego lenaneo la SLP la mabapi le SLP yona ye.

Lenaneo 19: Kakaretšo ya kabo ya mašelang go dilo tša bohlokwa tša Volspruit SLP

Lenaneo la SLP	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka
Mananeo a Tlhabollo ya Bašomi	R260 000	R926 120	R 860 240	R1 096 120	R682 120	R3 824 600
Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae le Didirišwa	R765 038	R678 570	R1 260 059	R2 964 501	R2 833 590	R8 501 758
Taolo ya Go tswalela le Phokotšo ya Bašomi	R 75 000	R 152 605	R 168 035	R 328 898	R 450 000	R 1 174 538
Palomoka	R 1 100 038	R 1 757 295	R 8 086 425	R 1 425 018	R 1 132 120	R 13 500 896

KABO YA MAŠELENQ A MANANEO A TLHABOLLO YA BAŠOMI (MOLAWANA 46 (E) (1))

Volspruit e tlo lefela lenaneo la HRD ka go latela mananeo ao a beakantšwego a molawana wa Tlhabollo ya Mabokgoni (Skills Development Act No. 97 of 1998), le go lefela motšhelo wa diteko tša mabokgoni ka tsela ya ditekanyetšo tša boitlamo tšeo di beakantšwego go matlotlo a mošomo a go sepelelana le moepo le dikarolo tše dingwe tša dipeakanyetšo tša kgwebo ka botlalo.

Lenaneo 20: Kakaretšo ya Ditekanyetšo tša Mašelenq a Tlhabollo ya Bašomi

Mananeo a HRD	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka ya Tekanyetšo ya SLP
Tlhaaho ya AET	R98 000	R98 000	R49 000	R98 000	R98 000	R441 000
Ditlhaahlotšhomo 18.2 (Tša ka Ntle)	R191 000	R191 000	R369 200	R491 200	R361 200	R1 603 600
Tlhaaho ya Setšhaba ya Mabokgoni a Tlaleletšo	R40 000	R40 000	R40 000	R40 000	R80 000	R240 000
Dipasari (tša ntle)	R140 000	R350 000	R350 000	R350 000	R350 000	R1 540 000
Palomoka	R260 000	R926 120	R 860 240	R1 096 120	R682 120	R3 824 600

Kabo ya Mašelenq a Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae, Molawana wa 46(E) (2)

Lenaneo le le latelago se laetša kakaretšo ya ditekanyetšo tša Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae

Lenaneo 21: Kakaretšo ya Kabo ya Mašelenq a Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae

Lenaneo la Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka
Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae	R765 038	R678 570	R1 260 059	R2 964 501	R2 833 590	R8 501 758
Palomoka	R765 038	R678 570	R1 260 059	R2 964 501	R2 833 590	R8 501 758

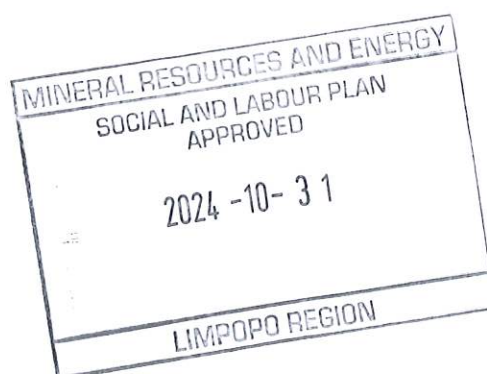

**Kabo ya Mašeleng a Taolo ya Phokotšo ya Bašomi le Phedišo ya Mošomo:
(Molawana 46 (e) (iii))**

Go ithekga go mananeo a HRD le a tšweletšo ya dithuto nakong ya go šoma ga Volspruit, go dirwa ka maikemišetšo a go thekga phihlelelo ya mabokgoni go netefatša go thwalega ga bašomi le ka morago ga ge moepo o se sa le gona.

Lenaneo 22: Kakaretšo ya kabo ya mašeleng mabapi le mananeo a phokotšo ya bašomi le phetšišo ya mešomos

Phokotšo ya bašomi le Phedišo ya Mešomo	2022	2023	2024	2025	2026	Palomoka
Mananeo a Phokotšo ya Bašomi le Phedišo ya Mešomo	R75 000	R152 605	R168 035	R328 898	R450 000	R1 174 538
Palomoka	R75 000	R152 605	R168 035	R328 898	R450 000	R1 174 538

7. KAROLO 6: BOITLAMO

Nna, **Albert Jordaan**, yo a saennego ka fase, ka tumelelo ya **Volspruit Mining Company Proprietary Limited** ke dumelelana le tshedimošo, dinyakwa, boitlamo, le maemo bjalo ka ge a tšweleditšwe go **Volspruit Social and Labour Plan**.

E saennwe **Roodepoort** ka la **13** la **Lewedi 2024**

Mosaeno wa motho yo a rwelego maikarabelo

Maemo: Mophethiši

E dumeletšwe

E saennwe tikologong ya _____ ka la _____ kgwedi ya _____ 20

Mosaeno _____

Maemo _____